

Iskra

31

Bogatejši za novo tovarno

»Vsem je znana Iskrina odločitev, da ne bomo več vlagali v zidove, pač pa predvsem v kadre, v znanje. No, v takšnem primeru, kot je ta novi objekt Specialnih elementov, pa je bilo treba narediti tudi izjemo,« je na slavnostni otvoritvi prvega dela nove tovarne SEM podaril predsednik PO SOZD Iskra Franc Šifkovič.

Z novo tovarno so se 300 članskemu kolektivu SEM nedvomno odprle velike možnosti za razširitev in izboljšanje svoje dejavnosti, z novim objektom pa je postala bogatejša tudi celotna Iskra, tudi zato, ker je kupec kar tretjine celotne SEM-ove proizvodnje. Ob tem velja še zapisati, da izvozi SEM kar šestino proizvodnje, nekako sedmina pa je za namenskega kupca. Kolektivu Specialnih elementov, ki se je v novo tovarno na Viču preselil z dveh lokacij — s Tržaške in Kotnikove, velja jo čestitke tudi zato, ker se je v to naložbo podal v najbolj nevhvaležnem času.

SEM-ova investicija pa k sreči trenutno ni edina v Iskri: bolj ali manj poznamo odločitev Telematike, CEO je tik pred zaključkom tretje faze, Avtomatika ima v ognju dve železi — Kontrolno merilni laboratorij in miniturni rele, KEKO je začel graditi tovarno za proizvodnjo strojev za izdelavo keramičnih kondenzatorjev, potem so tu še Kondenzatorji, Rotomatika, Elektromotorji, Stevci, Avtoelektrika, Zmaj in, nenazadnje, tudi Servis, Commerce in še nekatere Iskrine delovne organizacije z gradnjo poslovne stavbe v Beogradu.

Ali je ta groba predstavitev investicij dokaz, da postaja ta prepotrebna dejavnost za končno prestrukturiranje proizvodnje kontinuiran in kontroliran proces v Iskri, ne pa enkrat in celo rizičen podvig posameznega investitorja?

Lado Drobež

Kolegij glavnih direktorjev Iskrinih DO

Za novo organiziranost Iskre

Kot je že običaj, je bila prvi ponedeljek v mesecu, 5. septembra, redna seja kolegija glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij. O poslovanju SOZD Iskra v prvem polletju letošnjega leta je prvi spregovoril Vito Osojnik, ki je poudaril znano ugotovitev, da se je nadaljevanje krize jugoslovanskega gospodarstva tudi v Iskri odrazilo v ohranitvi trendov visoke stopnje inflacije in padcu fizičnega obsega in kvalitete proizvodnje. (O tem smo podrobneje poročali že v prejšnjih številkah našega glasila). Ob vsem tem je poudaril, da je za zaustavitev negativnih trendov gospodarjenja v prihodnje potrebno sprejeti ustrezne ukrepe gospodarjenja v naših delovnih organizacijah ter vso skrb posvetiti povečanju dinamike izvoza, zaustavitvi oddajanja kadrov z visoko in višjo izobrazbo in povečanju likvidnosti z ustreznimi ukrepi kot optimizaciji zaloga, povečanju akumulativnosti na temelju boljše izrabe notranjih rezerv kot so racionalizacija poslovanja z vidika boljše kakovosti izdelkov in stroškov poslovanja ter boljše izterjatve sredstev. Nadalje je treba posvetiti vso skrb še kvalitetni izvedbi sanacij v DO s težavami v poslovanju, pospeševanju uresničitve prioritetenih investicijskih projektov in usklajevanju porabe z ustvarjenim rezultatom. O vsem tem naj bi podrobneje poročali direktorji naših DO na prihodnji seji kolegija, saj čas v nekem smislu ne dela za nas.

Za njim je predsednik Poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič na kratko spregovoril o zasnovi poslovne organiziranosti Iskre, saj vsa prizadevanja naše družbe ob ustavnih spremembah in ostalem terjajo tudi določene zakonske spremembe v organiziranju našega gospodarstva, ki se mora, če hoče biti uspešno, prilagajati tržni naravnosti in uspešnosti poslovanja, kar pa je mogoče le z bistveno spremembo dosedanjega gospodarskega sistema, kamor sodijo obračun, oblikovanje samostojnih poslovnih subjektov-podjetij, vprašanje in definicija dobička, sovlaganja tujcev in nasploh zakonskem deregulaciji. Zasnova

poslovne organiziranosti Iskre je bila namerno oblikovana shematično, da bi bile tako osnovne smeri poslovne organiziranosti Iskre jasneje razpoznavne in se zato ni spuščala v podrobnosti, kot tudi ne na ostala interesna združenja, pri čemer pa se poslovodni odbor dobro zaveda, da bo za uresničitev nekaterih predlaganih rešitev potrebno prehodno obdobje. Zato je poslovodni odbor v nadaljevanju oblikoval posebno delovno skupino, ki naj v zelo kratkem času in brez večjih elaboratov omenjeni koncept samoupravno, strokovno-teoretično in poslovno poglobi ter pripravi za javno razpravo. Kajti te spremembe so nujne in ne smejo čakati na sprejem napovedane ustrezne nove zakonodaje, ker je časa že zdavnaj premalo pa tudi sedanjí rezultati poslovanja in položaj v svetu terjajo čim prejšnje spremembe in novo organiziranost Iskre, tako v celoti, kot v njenih posameznih delih. Zato bo poslovodni odbor centralnemu delavskemu svetu Iskre predlagal, da že pred sprejemom novega samoupravnega sporazuma sprejme nekatere ukrepe v smislu nove poslovne organiziranosti Iskre.

Ob koncu seje so udeleženci poslušali še informacijo o zunanjetrgovinski dejavnosti SOZD Iskra v obdobju januar—avgust letos, ko smo na konvertibilni trg izvozili za 1% več kot v enakem obdobju lani, dalje je tekla beseda o zaposlovanju v SOZD Iskra z obdobje januar—julij 1988, ki sicer na eni strani kaže, da se trend padanja števila zaposlenih v Iskri v bistvu zmanjšuje, vendar gre pri tem v glavnem za upokojitve, medtem ko je najbolj zaskrbljujoče dejstvo, da je Iskra v tem času, to je v sedmih mesecih letos, zapustilo kar 105 tehničnih kadrov z višjo in visoko izobrazbo, kar vsekakor še zdaleč ni dobro, pač celo zaskrbljujoče.

Ob koncu je bila podana še informacija o likvidnostnem položaju v SOZD Iskra, ki se je zelo zaostril ter zato zelo otežuje celotno proizvodno dejavnost, da o problematiki izplačevanja osebnih dohodkov s tem v zvezi sploh ne govorimo.

D. Ž.

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre,
61001 LJUBLJANA, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

9. zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 10. 1. — 21. 1. 1989 (uvajalni seminar) in 7. 2. — 26. 4. 1989

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA: Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja in družbeno-ekonomske poslovne prakse, s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS: Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit opraviti do pričetka 9. ZT šole, oz. do takrat obiskati 14-dnevni seminar pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 28. 9. do 10. 10. 1987 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1987.

ORGANIZACIJA: Skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost. V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

NOSILCI PROGRAMA: Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana, SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA: dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA: dr. Stane Možina

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 10. 1. 1989. ob 9. uri v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1989 ob 14. uri v Kompas hotelu Ribno.

Op.: Pretežni del šolanja bomo izvajali v Ribnem.

PRIJAVE: Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih so kandidati zaposleni, pošljejo najpozneje do 3. oktobra 1989 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI. Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212 (Miša Čehovin).

SEM zaključil prvo fazo investicije

Tovarna specialnih elementov, ki deluje v okviru DO Elementi, je minuli petek s priložnostno slovesnostjo odprla novo tovarno na južnem delu viške krajevne skupnosti Stane Sever. Graditi so jo začeli pred dvema letoma, predračunska vrednost naložbe pa je bila 2,4 milijarde dinarjev. SEM je z novim objektom pridobil približno 3000 kvadratnih metrov proizvodnih in pisarniških prostorov.

Domovanje Iskrinih Specialnih elementov je bila skoraj poldrugo desetletje nekdanja Tobačna tovarna na Tržaški cesti v Ljubljani. Potem ko je SEM nastal iz razvojnega sektorja bivšega Zavoda za avtomatizacijo ter se odločil za sedanji proizvodni program, je moral zaradi utesenjenosti že kmalu razmišljati o večjih in ustrežnejših prostorih. Prve elaborate za izgradnjo nove tovarne so začeli pripravljati že pred natanko deseti leti, tudi prenova prostorov nekdanjih Žarnic na Kotnikovi cesti je bila zgolj začasna, končno pa so leta 1986 le zasadili lopato, in to nedaleč od Dolgega mosta blizu tovarne Plutal.

SEM je imel najprej zemljišče na Iskrinem stegenskem kompleksu, ker pa je več kot 60% njihovih delavcev iz občine Vič-Rudnik, so se odločili za sedanjo lokacijo. Zdaj, ko so tovarno že slavnostno izročili namenu in ko tudi že dela skoraj s polno zmog-

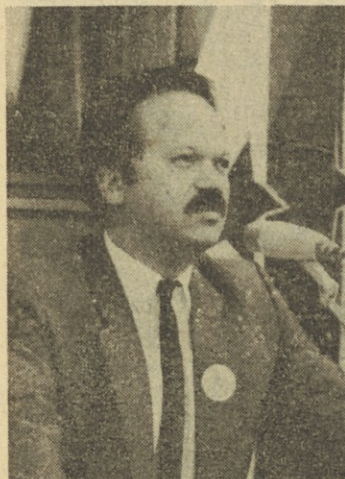
ljivostjo, jim tega ni žal. Sprva je namreč kazalo dosti slabše, saj so gradili na nekdanjem zamočvirjenem glinikopu. Zdaj je tudi to mimo, nova tovarna pa bo 300 članskemu kolektivu vsekakor omogočila boljšo organizacijo delovnih procesov v proizvodnji, predvsem pa pomenijo novi udobni in lični prostori konec stiskanja na Tržaški 2.

Slovesne otvoritve nove tovarne so se udeležili poleg slavljencev, delavcev iz Specialnih elementov, tudi vodilni predstavniki Elementov, nadalje vodilni delavci Iskre, gostje iz občine Vič-

(Dalje na 4. in 5. strani)

Slavja se je udeležil tudi predsednik PO SOZD Iskra Franc Šifkovič.

Delavcem Specialnih elementov je ob zaključku naložbe čestital tudi predsednik KPO DO Elementi Zoran Polič.

Slavnostni govornik ob otvoritvi nove tovarne je bil direktor SEM Blaž Tominc

Rudnik, kot tudi tisti Iskraši iz Elementov, ki so skrbeli za nemošten potek investicijskih del. Slavnostni govornik je bil direktor SEM Blaž Tominc. Njegov govor objavljamo v celoti.

»ISKRA ELEMENTI — Tovarna specialnih elementov in materialov — SEM je specializirana za razvoj in proizvodnjo izdelkov za elektronske in energetske naprave. V več desetletjih se je usposobila za razvoj in proizvodnjo elementov in opreme za zmanjševanje elektromagnetnih motenj, elektromehanskih in elektronskih elementov ter navitih magnetnih elementov in tračnih jeder, ki predstavljajo osrednje skupine izdelkov proizvodnega programa tovarne SEM. Z izgradnjo prvega dela nove tovarne so se tako v tem trenutku 300 članskemu kolektivu bistveno iz-

boljšali delovni pogoji pri doseganju njegovih razvojnih ciljev.

PROIZVODNI PROGRAM

V obdobju do danes je ISKRA-SEM s poznavanjem trga in odjemalcev ter lastnim znanjem in sposobnostjo uporabe znanosti in tehnike, prilagajanjem zahtevam trga ter organizacije dela in poslovanja izoblikoval naslednji proizvodni program:

- elementi in oprema za odpravo elektromagnetnih motenj (E. M. I.)

- enosmerni, izmenični in visokonapetostni kondenzatorji

- močnostni žični upori in potenciometri

- vrtilni eno in večsegmentni preklopniki

- tračno navita C- in E-jedra iz usmerjene železsilicijeve pločevine

- toroidna in pravokotna tračno navita jedra iz mehkomagnetnih materialov ter toroidna kovinsko prahasta jedra

- mali transformatorji, merilni transformatorji in dušilke na C-, E-, toroidnih in pravokotnih jedrih

- površinska zaščita drobnih kovinskih delov.

Naša ponudba izdelkov in storitev iz proizvodnega programa je rezultat trajnega programsko-tehničnega in poslovnega sodelovanja z uporabniki pri načrtovanju, proizvodnji in uporabi industrijske in namenske opreme.

Pretežni del našega prodajnega asortimana je razvit in izdelan namensko za znanega kupca, s katerim skupno določamo tehnične specifikacije (custom design in engineering). Pri določanju tehničnih specifikacij so

naši strokovni delavci v stalni medsebojni povezanosti in sposobni svetovati, sodelovati in izdelati najprimernejšo tehnično in ekonomsko rešitev za uporabnika naših izdelkov.

Drugi del prodajne ponudbe obsega, naš stalni prodajni asor-

timan, katerega del predstavljamo na naši priložnostni razstavi.

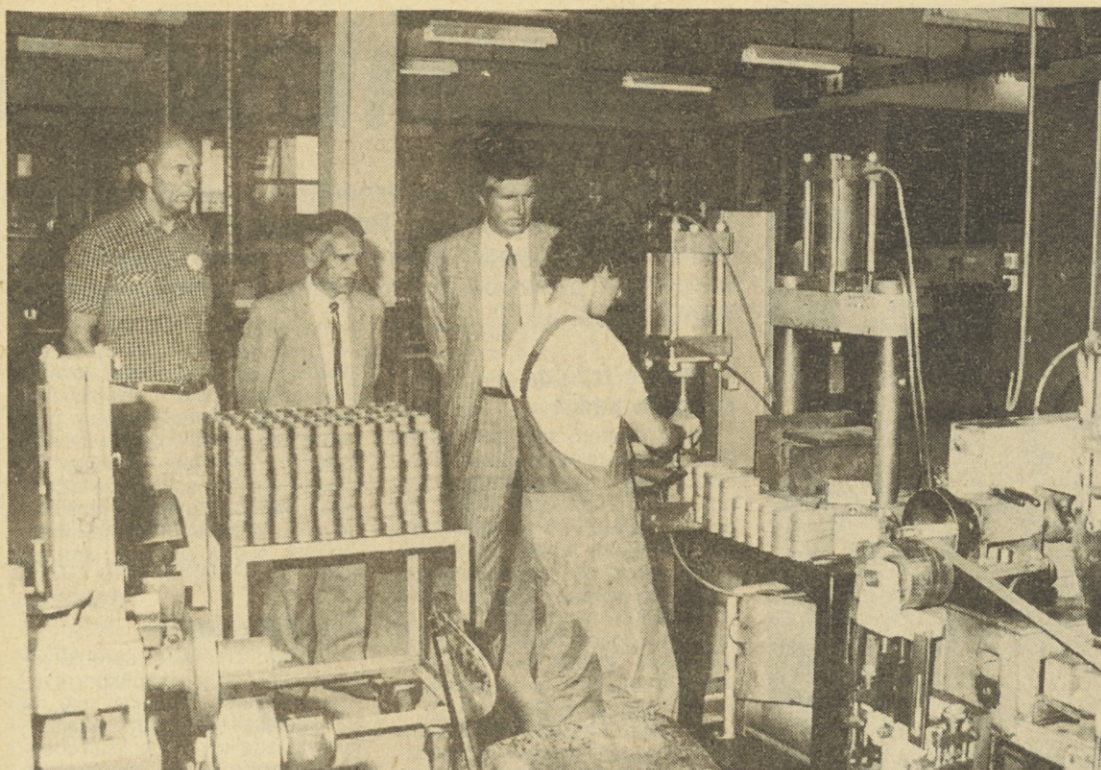
Kakovost izdelkov in storitev zagotavljamo v razvoju, konstrukciji in tehnologiji ter z materiali, proizvodno opremo in proizvodnjo. V vseh procesih nastajanja izdelkov ali izvajanja storitev kakovost strogo kontroliramo.

INVESTICIJSKI PROGRAM IZGRADNJE TOVARNE

Povečanje povpraševanja po izdelkih in storitvah iz našega proizvodnega programa se je odražalo v povečevanju obsega proizvodnje v TOZD SEM. Ocenjena možnost plasmaja in rezultati poslovanja, ki so bili vseskozi primerni, so koncem leta 1985 omogočili dokončno odločitev o izgradnji nove tovarne v dveh fazah na lokaciji Vič pri Plutalu. Z izgradnjo prvega dela nove tovarne, ki je zaključena ter s poselitvijo nove opreme so podani pogoji za boljšo organizacijo delovnih procesov v proizvodnji, ki jo v dosedanjih prostorskih možnostih, pogojih in razporeditvah ter proizvodni opremljenosti za tak obseg proizvodnje in zahteven proizvodni program ni bilo več možno vzpostaviti v obstoječih delovnih razmerah tako s tehničnega in ekonomskega vidika (oprema za programsko-tehnično in proizvodno delo, hitrost pretoka materiala, transportne poti, izkoristek energije, izkoristek delovnega časa in materiala

itd.), istočasno pa je prvi del nove tovarne izhodišče za izvedbo II. faze investicijskega programa izgradnje tovarne SEM.

Celotna predračunska vrednost za izvedbo I. faze izgradnje tovarne SEM znaša 2.463 mio din in je nismo presegli. Poleg lastnih virov v višini 708 mio din ter združenih sredstev Iskre v višini 537 mio din so v celotni finančni konstrukciji prisotni tudi bančni in komercialni krediti v skupni višini 1.218 mio din.

Vrednost samih gradbenih del v predračunski vrednosti znaša 1.328 mio din. Poleg tega je bilo 815 mio din namenjeno za osnovno instalacijsko in tehnološko opremo, ki je v precejšnji meri že dimenzionirana tudi za izvedbo II. faze izgradnje tovarne SEM, s katero je predviden zaključek celotne izgradnje ter s tem preselitev programsko-tehničnih služb in dela proizvodnje, ki je še ostal na stari lokaciji na Tržaški cesti.

Prva faza izgradnje nove tovarne predstavlja okoli 3.000 m² netto površine, kamor se je preselila proizvodnja tračnih jeter, proizvodnja elektromehanskih elementov ter vse druge spremljevalne službe razen programsko-tehničnih služb ter proizvodnje filtrov.

Že v prvem letu obratovanja predvidevamo postopni dvig obsega proizvodnje v novih prostorih in na novi opremi ter sočasno s tem tudi povečano prodajo predvsem na tuja tržišča, ki je ena naših osnovnih usmeritev. Izvoz izdelkov iz našega proizvodnega programa je v tekočem letu dosegel že 13% delež v celotnem prihodku.

TEKOČI IN RAZVOJNI CILJI

Čeprav so trenutno splošni pogoji gospodarjenja in splošna gospodarska gibanja dokaj neugodni pa so z izgradnjo prvega dela tovarne v veliki meri dani pogoji za doseganje naših ciljev. Že v tekočem obdobju se kadrovske in organizacijske izpopolnjevanje ter podvzemamo ukrepe za čimboljše tekoče poslovanje predvsem s povečanimi aktivnostmi pri trženju naših izdelkov in storitev, zmanjšanju vezave obrat-

nih sredstev ter njihovem izkoristku in stalni prilagojenosti izdelkov in storitev iz našega proizvodnega programa tehničnim ter ekonomskim zahtevam odjemalcev. Vsekakor pa je sedaj naša osnovna naloga vzpostavitev proizvodnje v novi tovarni ter s tem že sedaj izkoristiti vse njene prednosti.

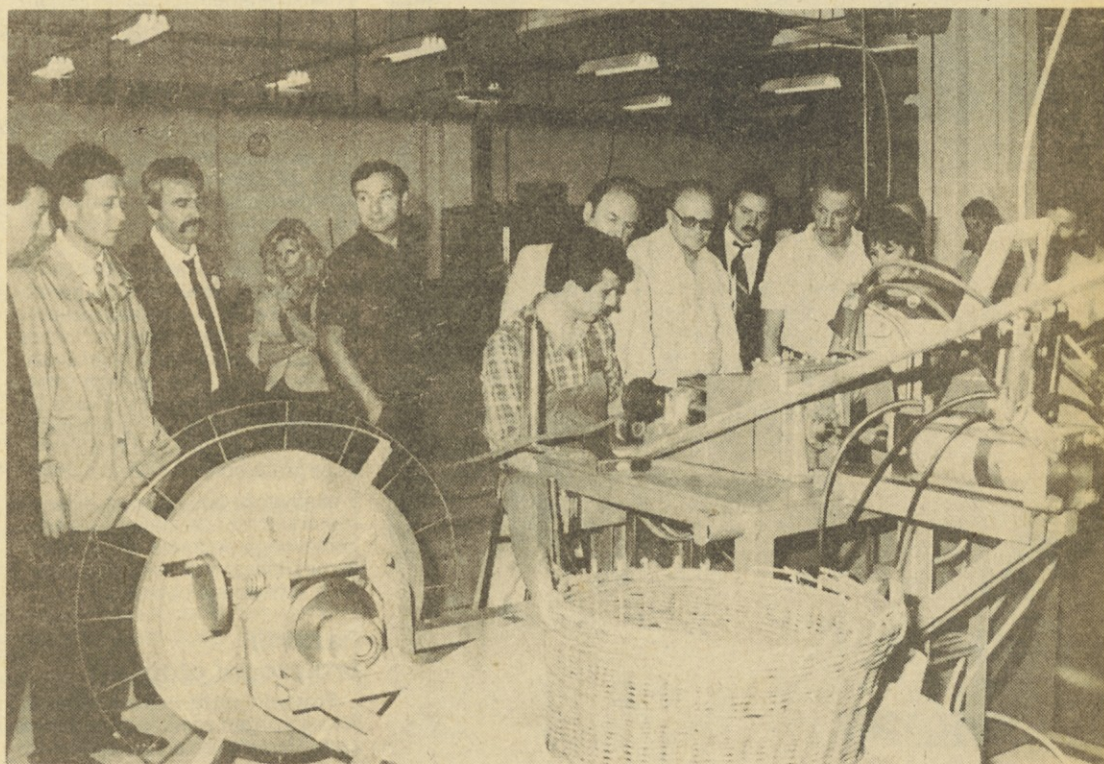
Razvojni cilji tovarne SEM so povezani na doseganje ciljev, ki jih zagotavlja izoblikovan osnovni proizvodni program. Skladno

in sprotno delovanje medsebojno odvisnih dejavnosti prodaje in trga, razvoja in tehnologije, proizvodnje, oskrbe ter opremljenosti zagotavlja doseganje cilja stalne prilagojenosti in konkurenčnosti izdelkov in storitev iz proizvodnega programa ter s tem primerne finančne rezultate. Takšna usmeritev pa zahteva od nas učinkovito delovanje predvsem na naslednjih temeljnih smereh:

- kadri in zaposlovanje predstavljajo odločilen element dinamičnega prilagajanja, odzivanja in prodiranja izdelkov na trg,
- prodaja in trženje na tujem in domačem trgu z močno ter zanesljivejšo obdelavo trga ter pospešeno tehnično-komercialno in finančno podporo,
- vlaganje v razvojno-tehnično dejavnost, trženje in proizvodnjo, ki doprinese k posodobljanju in k večji konkurenčnosti izdelkov in storitev,
- tehnično in tehnološko sodelovanje z razvojno-raziskovalnimi institucijami ter odjemalci in dobavitelji ter
- dvigu kakovosti izdelkov in storitev, organizaciji dela in poslovanju ter gospodarjenju s sredstvi.

Temeljne cilje imamo opredeljene v naših planih in jih sproti preverjamo ter prilagajamo novo nastalim razmeram z namenom, da si dolgoročno zagotovimo primerni osebni in skupni standard,« je v slavnostnem nagovoru dejal direktor SEM Blaž Tominc.

Pripravil
Lado Drobež

Tudi v Zmaju likvidnostne težave

Po lanskim izgubi je tovarna Zmaj prvo letošnje polletje zaključila uspešno. Pozitivno poslovanje je rezultat doslednega izvajanja sanacijskih ukrepov, selektivnosti proizvodnih programov in stalnega spremljanja stroškov.

Domače tržišče — prodaja večja

Na domačem trgu je tovarna Zmaj prodala toliko, kot je načrtovala na začetku leta, to je kar za pet in pol milijarde dinarjev blaga, kar pomeni za kar 235 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Tržni delež na jugoslovanskem tržišču so povečali z lanskega leta 37% na 40%, kljub temu, da je celotni trg prodanih baterij manjši kot v enakem obdobju lanskega leta. Prodaja dopolnilnega programa pa že daje prve uspešne učinke.

V drugem trimesečju so Zmajevi delavci razširili tudi ponudbo in izbor izdelkov dopolnilnega programa z Velamp svetilkami, katere prinašajo več dohodka kot ostali izdelki.

Količinsko so prodali na domačem trgu prek enajst milijonov kosov baterij, kar je za 7,6% več kot lani in prek 160 tisoč svetilk, kar je za osemnajst odstotkov več kot lani.

Kooperacije predstavljajo že polovico izvoza

V prvem polletju v Zmaju niso uspeli ustvariti celotnega načrtovanega izvoza. Vzrok je predvsem v neustvarjenem izvozu na italijansko tržišče, ker kupec ni sprejel njihove prodajne cene. Kljub izpadu italijanskega trga so izvozili za prek milijona dolarjev blaga, kar je za dvaindvajset odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju.

V drugem trimesečju je Zmaj razširil prodajo tudi na kupce v vzhodno evropskih državah, saj so na to območje izvozili 150 tisoč kosov baterij.

V strukturi celotnega izvoza se povečujejo kooperacije, ki predstavljajo že 54% celotnega izvoza. Na spremembo strukture izvoza vplivajo predvsem težave pri uvozu surovin in reprodukcijekega materiala. Takšna struktura izvoza pa nedvomno vpliva na zmanjšanje denarnega priliva iz izvoza. Za potrebe proizvodnje so v Zmaju uvozili osemstošestdeset tisoč dolarjev reprodukcijekega materiala s konvertibilnega področja in skoraj sedemtrideset tisoč klirinških dolarjev z vzhodnega območja.

Razširili proizvodni program

Proizvodnja baterij v ljubljanski temeljni organizaciji Baterije je bila zaradi izpada izvoza na italijansko

tržišče manjša kot so načrtovali v Zmaju. Da pa bi čim bolj izkoristili razpoložljive zmogljivosti, so preporazporedili proizvodne delavce iz Baterij v Specialne baterije. Kot smo že omenili, so v drugem četrtletju proizvodni program razširili z novimi svetilkami Velamp in pri montaži svetilk presegli plan za 37%.

Manjše zaloge

V tovarni Zmaj so se spremenjeni obrestni politiki in stroškom revolorizacije zalog prilagajali tako, da so zmanjšali zaloge materiala in gotovih izdelkov in izboljšali koeficient obračanja. V sanacijskem programu so določili mesečne vrednosti zalog in količnikov obračanja, dosežene rezultate pa so nato mesečno spremljali in analizirali. To pa je ob koncu polletja pokazalo pozitivne rezultate pri reprogramiranju, saj so zaloge bile manjše od načrtovanih, količnik obračanja pa večji, pri zalogah gotovih izdelkov pa niso dosegli načrtovanih vrednosti.

Prestrukturiranje proizvodnje

V okviru sanacijskega programa v Zmaju poteka tudi prestrukturiranje proizvodnje. Cilji so opredeljeni v naslednjih projektih: HEBA, LIMO in LIBA (Hermatizirane baterije, litij-mangan dioksid, litij-tionil-klorid). S hermatiziranimi baterijami naj bi začeli prvega septembra letos.

Sestavni del dolgoročnega prestrukturiranja proizvodnje v temeljni organizaciji Baterije so litijeve baterije. Sanacijski ukrep reorganizacije vodenja projekta so uresničili tako, da so projekt razdelili po posameznih elektrokemijskih sistemih v smislu dveh projektov: LIMO in LIBA. Pri prvem projektu je cilj proizvodnja gumbastih baterij do konca leta, pri drugem pa predvidujejo, da bo začetek vsaj minimalne proizvodnje konec tega meseca.

V Specialnih baterijah delajo na dveh projektih: projekt MEBA, katerega cilj je, da s pomočjo mehanizacije in avtomatizacije povečajo proizvodnjo in projekt HOBIA (horizontne baterije). Delo v tej temeljni organizaciji poteka uspešno in brez zastojev in načrtujejo, da bo končano v načrtovanih rokih.

Poprečni osebni dohodek: okrog 440 tisoč dinarjev

Število zaposlenih so v prvi po-

lovici leta povečali samo za en del ključnih manjkajočih kadrov, predvsem v delovni skupnosti skupnih služb in s tem le delno uresničili ukrep sanacijskega programa, da je potrebno manjkajoče kadre čim prej pridobiti. Za osebne dohodke so v prvi polovici leta namenili prek milijarde dinarjev, kar je za skoraj 150 odstotkov več kot lani. Poprečni osebni dohodek na delavca je bil 440 tisoč dinarjev, kar je za 170% več kot v enakem obdobju lani, toda še vedno so za šestnajst odstotkov nižji od povprečja v Iskri-ni sestavljeni organizaciji.

Dobri dohodkovni rezultati

Finančne rezultate poslovanja so v tovarni Zmaj v prvi polovici leta

Osnovni fizični kazalci poslovanja v I. polletju

ELEMENT	TOZD Baterije	TOZD Spec. bat.	DO ZMAJ	Indeks 88/87	88/P
Proizvodnja baterij	13.918.049	1.179.173	15.097.222	84,4	66,4
Proizvodnja svetilk	215.308	10.270	225.578	89,4	137,5
Dom. prod. baterij	10.773.406	573.041	11.346.447	107,6	94,2
Dom. prod. svetilk	154.766	8.700	163.466	118,2	120,6
Izvoz baterij	4.185.842	536.810	4.722.652	68,8	40,5
Izvoz svetilk	37.000		37.000	308,3	—
Vrednost fakt. real. na domačem trgu/000 din			5.521.437	334,9	100,07
Izvoz v \$	430.590	866.771	1.297.361	122,0	73,9
Uvoz v \$	383.982	477.501	861.483	158,9	86,2
Uvoz v CIs		36.975	36.975	99,9	36,9

Telegrafsko skozi šest strateških točk

Izvoz

V celoti ga ne uresničujejo, ker so se zavestno odpovedali izvozu zaradi neustreznih cen. Projekta HEBA niso izpeljali v načrtovanem roku. Če pa bo stekel v septembru, bo do konca leta verjetno že nekaj dobrih rezultatov.

Investicije

Na tem področju dosegajo v Zmaju kar dobre rezultate, čeprav tu in tam prihaja do časovnih zamikov. Vzroki so verjetno v netakojšnji zagotovitvenosti sredstev in likvidnostne težave delovne organizacije.

Kadri

To strateško nalogo v celoti izpolnjujejo glede zaposlovanja, se pa srečujejo s težavi pri kadrovski strukturi. V letošnjem letu niso uspeli izboljšati izobrazbene strukture tako, kot so načrtovali. Veliko poudarka in sredstev pa namenjajo dopolnilnemu izobraževanju, ker so ugotovili, da na določenih področjih »primanjkuje znanja«. Zaposlenost še vedno omejujejo, sedaj pa uvažajo projekte, ki bodo v prihodnosti pomenili tudi presežke delavcev, ki jih bodo skušali reševati z naravno fluktuacijo in prerazporeditvami znotraj delovne organizacije in v skladu s samoupravnim sporazumom o kadrovski politiki SOZD Iskra.

Gospodarjenje s sredstvi

Usmeritev glede zalog in obračanja s sredstvi poteka v skladu s sanacijskim programom. Likvidnostni položaj delovne organizacije se je v letošnjem letu močno poslabšal. Srečujejo se z vedno večjim pridobivanjem obratnih sredstev ne glede na to, da so se s povečanjem obrestne mere močno podražila. To že povzroča občasne motnje v poslovanju, predvsem ob posameznih večjih izplačilih. Likvidnostne težave lahko zmanjšajo samo s povečanjem obračanja poslovnih sredstev in prilagajanja poslovanja danim možnostim.

Nov izdelek

Nekaterih projektov ne izvajajo po začetnih rokih, upajo pa, da bo konec tega meseca stekel projekt HEBA, medtem ko so na področju litijevih baterij bolj zaskrbljeni, ker jim odhajajo kadri. Zato bodo skušali ta projekt speljati do konca s sodelovanjem drugih institucij (Inštitut Jožef Stefan, Inštitut Boris Kidrič).

V drugih projektih pa stvari uspešno potekajo, zlasti v specializiranem programu, ki daje že prve dobre rezultate.

Kvaliteta

Na tem področju kar veliko delajo, saj skušajo zagotoviti čim večjo kakovost svojih izdelkov. Ključnega pomena za izboljšanje kakovosti izdelkov je realizacija projekta HEBA.

Projekt celovitega obvladovanja kakovosti so postavili kot stalno nalogo in za uspešno realizacijo tega projekta je potrebno dosledno izvajanje vseh ostalih projektov in sanacijskih ukrepov.

izredno izboljšali, glede na rezultate poslovanja v lanskem letu. Celotni prihodek je znašal 9,2 milijard dinarjev ali za 244% več od primerljivega lanskega obdobja in enajst odstotkov več kot so načrtovali za prvo polletje. Materialni stroški so narasli za 117% in znašajo šest milijard dinarjev.

Primerjava doseženih dohodkovnih rezultatov z lanskimi kaže iz-

redno izboljšanje, ker so v enakem obdobju imeli izgubo tako, da niso uspeli pokriti porabljenih sredstev s celotnim prihodkom.

Ob doseženih poslovnih rezultatih lahko ugotovimo, da je delovni kolektiv DO Zmaj v prvem polletju nadaljeval z izvajanjem ključnih nalog, postavljenih z letnim in sanacijskim programom.

VŽ

Iskra Kibernetika

Uspešen prodor Kibernetike

S prodajo sodobne elektronske opreme za kontrolo električnih števecv in zakovalnih avtomatov se Iskri Kibernetiki ponujajo možnosti za dolgoročno trženje na tem velikem tržišču.

Uvajanje visoke tehnologije v proizvodne procese je pomembna naloga tudi za preobrazbo sovjetskega gospodarstva. Njihove tovarne električnih števecv pospešeno kupujejo sodobno opremo za računalniško vodenje tehnoloških procesov.

Po uspešnih prenosih znanja v druge države Iskra Kibernetika prodira tudi na klirinški trg.

S sovjetskim zavodom Elektronmaš, oz. s tovarno števecv LEMZ iz Leningrada je Iskra Kibernetika pred leti sklenila pogodbo za razvoj in izdelavo sodobne opreme za kontrolo števecv električne energije in izdelavo zakovalnih avtomatov za napetostna in tokovna jedra v skupni vrednosti ca. 3,5 milijona kl. dolarjev.

Razvoj izpopolnjenih avtomatskih kontrolnih naprav ANKŠ v Inženiringu je potekal zelo intenzivno. V dobrem letu so izdelali tri naprave za sovjetsko tovarno in eno za Iskrino tovarno števecv.

ANKŠ so izdelali po novi zasnovi s številnimi izboljšavami: omogoča kontrolo preciznejših števecv razreda točnosti 1, možna je tudi kontrola posebnih izvedb števecv in števecv jalove energije, nastavitve toka in napetosti z računalniki, razširjena merilna območja, zaslon za prikazovanje napak (diagnostika), varnejše delo z napravo, enostavnejše servisiranje in druge novosti.

Poleg tega je bilo treba dobaviti 13 agregatov za stabilizirano napetost, štiri magnetilne naprave, napravo za merjenje lastne

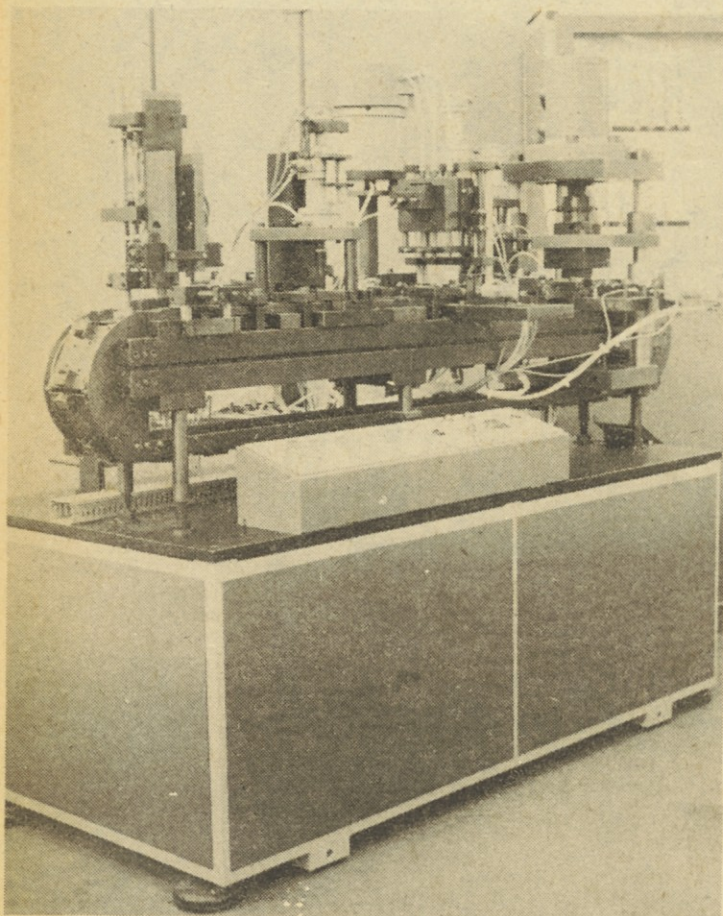
porabe napetostnih elektromagnetov in 18 stojal.

Sestavni del projekta je bila tudi kompletna konstrukcijska, tehnološka in ostala tehnična dokumentacija, potrebna za izdelavo sodobne kontrolne opreme. Dokumentacija je bila napisana v ruskem jeziku in v skladu z vsemi standardi in predpisi. Organizirali so tudi tečaje ruskega jezika za razvijalce in montažerje iz obeh TOZD.

V TOZD Orodjarna so izdelali izpopolnjene zakovalne avtomate za napetostna in tokovna jedra ter pol za napetostna jedra. Kooperant Žibert pa avtomat za izdelavo votlih kovic. Lani je Orodjarna izdelala za sovjetsko tovarno števecv naprave za kontrolo

tavanja in ravnanja rotorja števca, napravo za kontrolo trajnega teka številčnika ter razna orodja.

Druga faza pa je obsegala izdelavo šestih zakovalnih avtomatov in dveh avtomatov za izdelavo votlih kovic. Avtomatske naprave so v Orodjarni prilagodili vhodnemu materialu, ki ga uporablja tovarna LEMZ. Ta oprema je bila doslej namenjena le tovarnam v Iskri Kibernetiki, zato so v TOZD Orodjarna zadovoljni, da so vloženo delo in znanje lahko prodali tudi v Sovjetsko zvezo. Koristne so tudi pridobljene izkušnje pri spremljanju in izvajanju tega projekta, s katerim smo dobili zaupanje sovjetskega trga. Skupna vrednost celotne opreme je bila ca. 850 tisoč kl. dolarjev.

Avtomat za izdelavo tokovnih in napetostnih jader

Strokovnjaki TOZD Inženiring so pri zasnovi novih naprav upoštevali najnovejša spoznanja elektronike in procesnega računalništva — Foto: Ivan Okršlar

na sovjetski trg

TOZD Orodjarna se uspešno uveljavlja tudi na kitajskem trgu.

V začetku letošnjega leta je tja izvozila za 220 tisoč dolarjev opreme in sicer avtomatsko varilno linijo za izdelavo kontaktov, avtomat za izdelavo jeder ter štanice za izdelavo krivljencev. Pričakujejo nova naročila s tega velikega tržišča.

Pri projektu SZ sta sodelovali predvsem TOZD Inženiring in Orodjarna. V TOZD Števci pa so razvili instrumente TEMP in IMOB. V Vzdrževanju so izdelali mehanska ogrodja za ANKŠ, stola za števce in dodatno opremo.

Iskro Kibernetiko so večkrat obiskali predstavniki sovjetske tovarne števcev LEMZ in s seznanimi z osnovnimi značilnostmi proizvodnje števcev v Iskri Kibernetiki. Z našo tehnologijo in proizvodnjo so bili zadovoljni.

Priprava dokumentacije, tehnoloških projektov, razvoj in proizvodnja opreme za sovjetskega kupca je bila za Kibernetiko pomembna preizkušnja. Zaradi zahtevnosti naročila in zelo kratkih rokov so delavci opravili veliko dela tudi v podaljšanem delovnem času. V projekt so vložili veliko znanja. Poudariti je treba tudi strokovno odgovornost vseh, ki so sodelovali pri projektu.

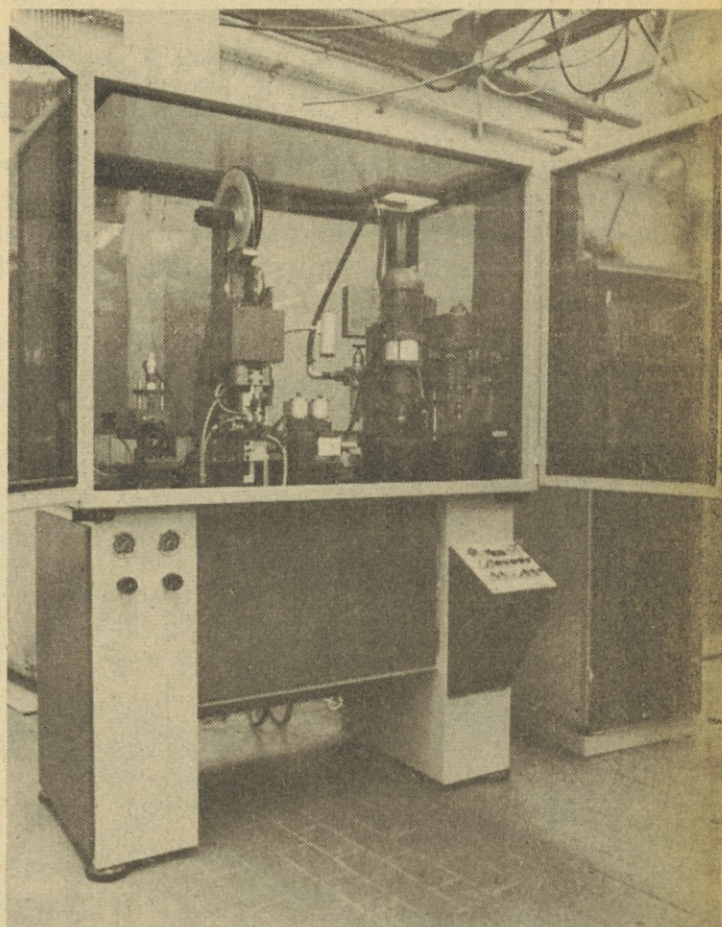
Izdelano opremo so 19. julija 1988 natovorili na tri velike kamione, zagotoviti je bilo treba tudi ustrezno embalažo: 26 velikih zabojev. Za učinkovito obvladovanje sovjetskega trga je bila poleg kakovosti zelo pomembna pravočasna dobava naročene opreme. V juniju in juliju so izdelano opremo prevzeli predstavniki tovarne LEMZ in inštituta GOST tako, da smo vso opremo dobavili skoraj tri mesece pred dogovorjenim rokom.

Prizadevanja se bo gotovo obrestovala. Že v preteklem letu se je Iskra Kibernetika začela dogovarjati o sodelovanju s sovjetsko tovarno enofaznih števcev iz Vilniusa. Gre za dobavo merilnih instrumentov, avtomatov za izdelavo magnetnih jeder in agregatov za spreminjanje frekvence v skupni vrednosti cca. 2 milijona

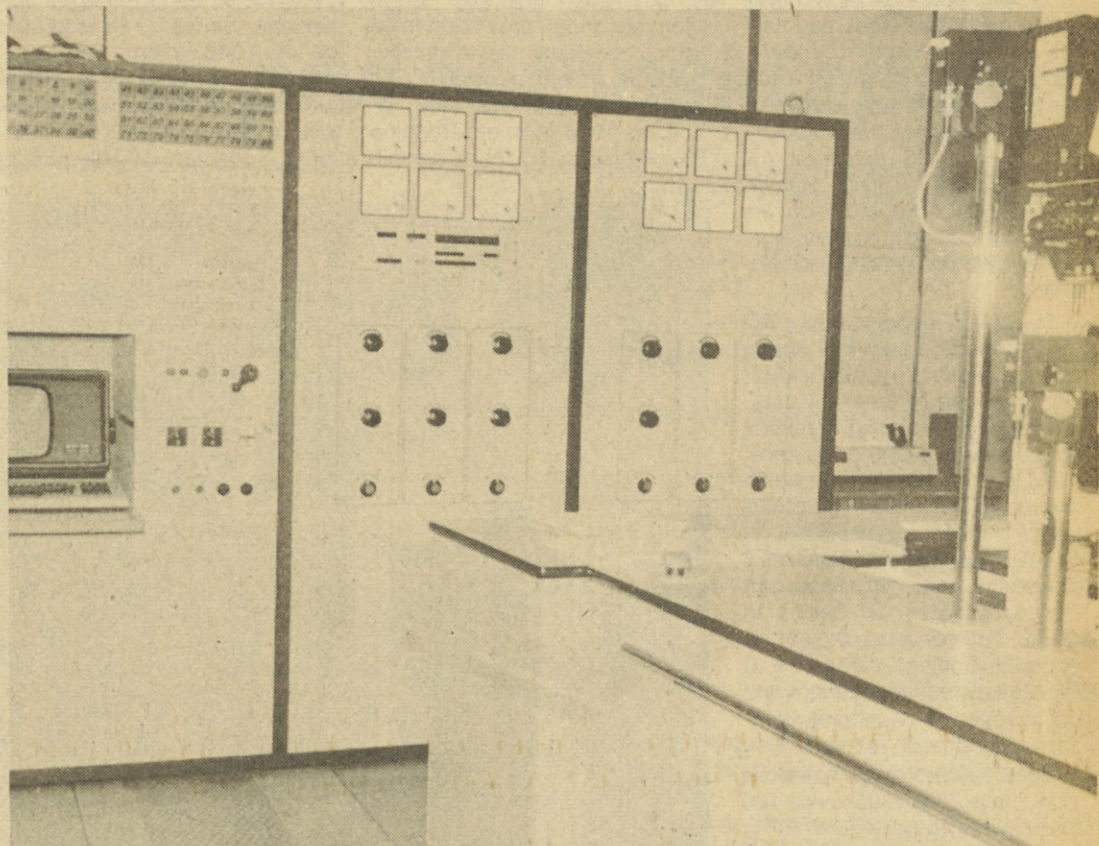
kl. dolarjev. Če bodo v SZ sprejeli našo ponudbo, naj bi že letos podpisali pogodbo.

Predčasna uspešna izpolnitev dogovorjenih poslov v Sovjetski zvezi odpira dodatne možnosti za dolgoročno sodelovanje Iskrine tovarne števcev in tovarne števcev LEMZ v Leningradu. Tovarna LEMZ namreč načrtuje postavitev velike tovarne trifaznih števcev z 2.000 zaposlenimi, v kateri naj bi vsako leto izdelali poldrugi milijon električnih števcev. Predviden je skupen razvoj tehnologije in proizvodnje. Poleg tega naj bi Iskra dobavljala precizne in zahtevnejše sestavne dele ter profesionalno opremo za proizvodnjo delov, montažo ter za umerjanje in kontrolo števcev. Samo vrednost opreme naj bi znašala okrog 20 milijonov kl. dolarjev. Iskrini predstavniki so v Sovjetski zvezi opravili vrsto razgovorov na raznih ravneh, kar nam daje upanje na uspešno dolgoročno sodelovanje in trženje v Sovjetski zvezi.

Alojz Boc

Avtomatsko varilno progo za izdelavo raznih kontaktov je TOZD Orodjarna izvozila na Kitajsko

Avtomatska kontrolna naprava ANKŠ

Razmah telefonije v Bugojnu

Bosansko-hercegovske organizacije ptt spominjajo na športna društva. Pri razvoju telefonije namreč očitno tekmujejo. Ob 45-letnici osvoboditve mesta so novo delovno zmago proslavili v Bugojnu: podvojili so zmogljivosti obstoječega sistema Metaconta 10 C in vključili v promet končno centralo Iskra 500 A.

Prireditev je popestril osnovnošolski zbor iz Bugojna, ki je zapel tudi slovensko Šivala je deklica zvezdo.

Občina Bugojno, ki se razprostira ob reki Vrbas, sodi med najbolj razvite v republiki. Ima že skoraj 36.000 prebivalcev, ekonomski potencial pa predstavlja 16.000 zaposlenih, 3.000 upokojencev in 1.000 delavcev na začasnem delu v tujini. Razviti sta kovinsko-predelovalna in usnjarska industrija; posebej znana je tovarna pisalnih strojev Unis.

TOZD PTT Bugojno sodi v DO PTT prometa Jajce. Ima komaj sto zaposlenih, a ji je v sodelovanju z Iskro uspelo uresničiti zajezen investicijski podvig: razširitev Metaconte za 5.000 priključkov, vključitev centrale v krajevni skupnosti Gračanica — 384 priključkov z možnostjo razširitve do 1.500, dokončanje telefonskega omrežja v krajevnih skupnostih Poriče, Karadžić, Gračanica in Odžak za 700 naročnikov in na področju Donjega Vakufa za 70 naročnikov, vse to v pičlem letu dni in seveda v zaostrenih družbeno-ekonomskih razmerah.

Zdajšnja zmogljivost telefonije Bugojna je 23 priključkov na 100 prebivalcev (povprečje v SFRJ leta 1987: 14 na 100). Ko bodo podvojili tudi zmogljivost omrež-

ja, bo telefon dostopen skoraj vsem občanom, brez bodo le še najbolj oddaljene vasi in zaselki.

Josip Kolovrat, direktor TOZD, nam je povedal:

»Leta 1948 je imelo Bugojno 50 lokalnih in 10 medkrajevnih

zvez, vse za potrebe družbenega sektorja. Stanje se je izboljšalo po letu 1968, ko smo dali v promet sistem crossbar s 1.200 priključki in v letu 1981, ko smo dobili sistem Metaconta s 5.000 priključki. Toda lani je bila tudi ta

Josip Kolovrat, direktor TOZD PTT Bugojno, je med najbolj zaslužnimi za skokovit razvoj telefonije v občini.

zmogljivost zasledena in potrebna je bila razširitev za 5.000 priključkov; že letos bo lahko telefoniralo 2.000 novih naročnikov.

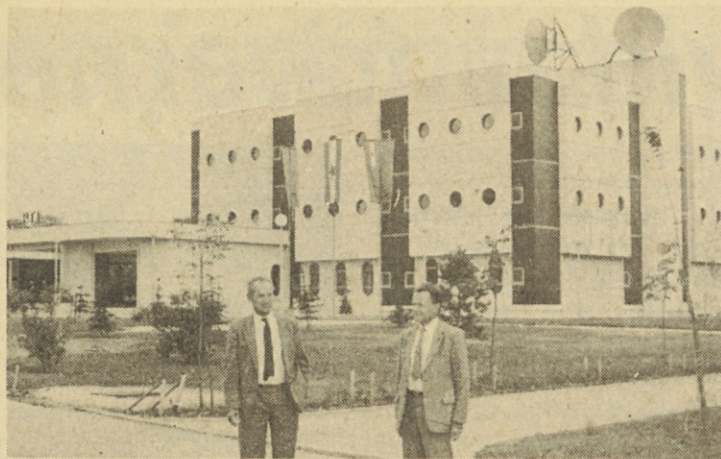
Prava umetnost je bilo zbrati potrebna finančna sredstva za novo investicijo: podzrli smo vsak dinar lastnega dohodka, pridobili pa še denar iz združenih sredstev na ravni SOZD PTT BiH, iz namenskega združevanja sredstev delovnih organizacij Bugojna in od bodočih telefonskih naročnikov.

Pri izpeljavi projekta je bila pomembna izredna poslovnost Iskre, ki je dobavila komutacijsko opremo. Skupaj z nami se je

Med Iskrinimi delavci, ki so razširili zmogljivosti Metaconte 10 C v Bugojnu.

Na slovesnosti sta Iskro Telematiko zastopala Tihomir Štetner iz Prodaje javnih telekomunikacijskih sistemov in Srečko Torkar iz Montažno servisne organizacije, ki smo ju fotografirali pred impozantnim poslopjem PTT Bugojno.

močno potrudila in tako je centrala začela obratovati 35 dni pred dogovorjenim rokom, kar je pri nas zelo redek primer.

Z Iskro nasploh dobro sodelujemo. Menimo pa, da bi morala več pozornosti posvetiti zavarovanju in vzdrževanju opreme, rezervnim delom, skratka, problemom uporabnika po montaži izdelka. Posle z dolgoletnim partnerjem bomo nadaljevali. V načrtu imamo novo razširitev obstoječe Metaconte. Računamo, da bo

naslednja centrala digitalna, ena izmed tistih, ki bodo izdelane po tehnologiji Siemens.

Zagnanost lokalnih ptt povzročča v Bosni in Hercegovini tudi določene težave: prepustnost medkrajevnega in tranzitnega omrežja preprosto ni več kos povečanju telefonskega prometa, kar bodo morali rešiti na republiški ravni.

Besedilo in slike:
Kazimir Mohar

Odločilni trenutek: vključitev je brezhibno uspela!

V redni proizvodnji so bile izdelane prve jatene in prvi žetonski aparati

Namen in osnovna funkcija telefonskih aparatov z javno uporabo, ki jim običajno rečemo kar javne govorilnice, je v tem, da uporabniku — občanu v vsakem trenutku in na čimveč javnih mestih omogoči telefonski razgovor s sprotnim plačilom. Najbolj običajno plačilno sredstvo je kovanec.

V pogojih izredno visoke inflacije se zelo hitro spreminja, tako tarifa, kot kovanci. Zato je javne govorilnice potrebno nenehno predelovati, prilagajati novim kovancem in tarifam. Če si predstavljamo, da je bistvena lastnost zelo natlačno ločevanje različnih kovancev med seboj ter izločanje morebitnih bolj ali manj spretnih ponaredkov, si lahko predstavljamo izredno zapletenost vzdrževanja novčičnih avtomatov.

V Iskri Telematiki smo ob velikih razvojnih naporih v mesecu avgustu vpeljali v redno proizvodnjo dva nova izdelka, ki bistveno lajšata nastali položaj. To sta JATENA in telefonski aparat za ŽETONE.

JATENA je procesorsko krmiljen avtomatski novčični aparat, ki kovance filtrira (odbira, izločuje) povsem elektronsko. Zaradi take zasnove se prilagajanja na nove kovance, ali pa nove tarife opravljajo v primerjavi z obstoječimi izredno poenostavljeno — na terenu se zamenja en čip, v katerem je nov program.

Z vpeljevanjem aparatov na ŽETONE se stvari še bistveno poenostavijo, saj predstavlja žeton »trdo valuto« za aparat in za lastnika (uporabnika) — inflacija nanj ne vpliva. Npr.: z enim žetonom lahko izvedemo enopolminutni razgovor z Nemčijo danes ali čez dve leti. Spreminja se seveda nakupna vrednost žetona, ki ga bo v začetku moč kupiti le pri določenih naročniških organizacijah kot so Kompas, Petrolove črpalke, hotelska podjetja pa tudi zasebne gostinstvo-turistične organizacije. Predvidevamo, da bodo kmalu žetonske govorilnice prešle v normalno uporabo tudi pri PTT.

V začetku prihodnjega leta pa bo Iskra Telematika začela tudi redno proizvodnjo kartičnih aparatov, ki jih uporabnik koristi na podoben način kot žetonske.

V TERMINALIH Iskre Telematike že izdelujejo projekte za prenos proizvodnje JATEN v SZ in Kenijo.

Ob tej priložnosti vas tudi obveščamo, da bomo v drugi polovici septembra pripravili predstavitev široke palete novih izdelkov s področja telefonskih terminalov.

V letošnjem letu vpeljujemo na jugoslovansko tržišče naslednje nove izdelke:

- JATENA (nova generacija javnih govorilnic)
- NTA — Ž (javne govorilnice na žetone)
- JATENA — K (javne govorilnice na kartice)
- ETA 900 (designersko nova generacija telefonskih aparatov)
- ETA 900 — Z (telefonski aparat z zvočnikom — izbiranje brez dviga slušalke)
- ETA 900 — D (telefonski aparat za javni razgovor brez uporabe slušalke — duplex)
- ATOS (avtomatski odzivnik, ki sporoča in beleži informacije, ko naročnika ni doma)
- BETA (brezvrvični telefonski aparat)
- ISICOM SUPER — D (sekretarska garnitura za razgovor brez uporabe slušalke)
- SELECOM (mala telefonska garnitura za štiri aparate s ključavnico za vhodna vrata in »BABY ALARM« funkcijami)

M. MARC

Povsem nov videz tovarne

V Sežani, izredno živahnem kraškem obmejnem mestecu ima svoje prostore tudi Iskra Elektroakustika. V njej dela 252 klenih Kraševcev, ki so bili na žalost vrsto let priča mnogim težavam, vendar niso nikoli klonili. Za vsakim dežjem po-
sije sonce, so si mislili in res: delčku tega pregovora so bili priča minuli petek, 2. septembra, ko so na krajši, a toliko bolj prisrčni slavnosti obeležili dogodek, ki bo gotovo zapisan z velikimi črkami v njihovo knjigo bogate in burne zgodovine.

Slavnosti, ki so jo v celoti zaokrožili sami člani tamkajšnjega kolektiva in njihov direktor Edi Draščič, so prisostvovali še predsednik sežanskega izvršnega sveta, predstavniki sežanskih DPO, član KPO SOZD Iskra Jože Godec, sekretar DPO SOZD Iskra Miloš Pavlica in drugi.

Čemu pravzaprav je bila namenjena ta slavnost. Kdor bolje pozna sežansko Iskro, bo gotovo vedel povedati, da ni bilo desetletja in desetletja nikoli dovolj sredstev za vzdrževanje tovarniške hale, za obnovitev strehe, za popravilo fasade, za asfaltno prevleko in kar je najvažnejše, za človeka vreden prostor, kjer bi lahko vsaj dostojno pomalical.

Prav ta zadnje naštetih prostor je bil v takem stanju, da je sanitarna inšpekcija celo prepovedala vstop vanj.

Poslej bo drugače, saj se je zbral kolektiv na petkovi slavnosti prav zato, da skromno proslavi novo pridobitev — novo jedilnico, v kateri je potekala slavnost, obnove fasade, obnove streh, skratka — adaptacija poslopja in pisarniških prostorov.

Sicer pa odmerimo nekaj prostora tudi direktorju Ediju Draščiču, ki je ob tej priložnosti med drugim dejal: »V teh težkih gospodarskih časih so takšna investicijska vlaganja morda nekoliko teže opravičljiva, toda to bi bilo na

Slavnostni govornik direktor Elektroakustike Edi Draščič

Povsem sremenjen, nov in lepši videz sežanske Elektroakustike

Slavnosti so prisostvovali domala vsi člani kolektiva in številni gostje

moč kratkoročno sklepanje. Vsa ta dela gre razumeti kot postopen korak k preoblikovanju delovne organizacije v elastičen gospodarski subjekt, ki bo sposoben hitrejšega odzivanja na potrebe tržišča.

Opremljenim ciljem v naši poslovni politiki smo se doslej že približali kot na primer z nakupom osnovnih sredstev in s tem kar danes proslavljamo. Upoštevajoč razmere, to niso niti malo zanemarljive pridobitve. Motivacija za delo in videnje perspektivne bodočnosti so resnično kritične, toda prav zaradi tega ne smemo delovati kot obubožana družčina samoupravljalcev.

Življenje gre naprej, ne oziraje

Novo jedilnico

se na naše občutke in težave, kar pomeni, da je delovanje za boljše prihodnost vsekakor pravilna odločitev. Učili so nas, da je človek naše največje bogastvo. Ta trditve nedvomno drži.

Toda za razliko od dogmatsko obarvane parole »več in bolje delati«, ali »biti bolj in bolj produktiven« ter pri tem imeti v mislih prizadevanja za hitrejšo delovanje motoričnega ustroja delavca, danes bolj in bolj prodira spoznanje, da ni toliko pomembno več »garniti« temveč predvsem več »misliti«, oz. več »spoznati«.

Ali drugače povedano, žulje na rokah morajo zamenjati žulji v možganih. Iz delovno intenzivne produkcije se moramo preoblikovati v umsko intenzivno produkcijo, kar pomeni: močna tržna prizadevanja pri iskanju tržišč, hiter in izključno trgu podrejen razvoj izdelkov, projektiranje tehnologije dela, oz. organiziranosti dela na temelju čim cenejše produkcije z minimalnim vložkom živega dela, razmišljanje, odločanje in delovanje na temelju ekonomskih in ne predvsem socialnih zakonitosti. To so dejavnosti, ki jih trg edine upošteva. Zagotavljanje dela vsem zaposlenim, zamenjajoč pravkar omenjene dejavnike, nujno pelje v stagnacijo in slej ko prej v umiranje gospodarskega subjekta.

V tem kontekstu gre razumeti opredelitev do včeraj tako težko

sprejemljive kategorije ekonomski, oz. tehnološki presežek.

Produciranje družbeno priznane dela mora v naši zavesti zamenjati spoznanje o produkciji tržno priznanega angažiranja delavcev.

Skladno s tem spoznanjem oblikujemo naše poslovne odločitve, ki pogostokrat ne naletijo na razumevanje delavcev.

Toda, če je res, da že drugo leto zapored doživljamo uničujočo stagnacijo v produkciji tako, da so naše zmogljivosti izkoriščene največ 30%, da je proces dela, oz. organiziranega dela podrejen zahtevi, da vsi zaposleni morajo nekaj delati, da smo tako tovarna kot dežela v tehnološki in tržni izolaciji od sodobnih tržnih gibanj, da večji del našega prihodka ustvarjamo s storitvami, potem je odgovor: zakaj tako nizki OD, zakaj vztrajanje na tehnološkem presežku, povsem jasen, ne pa tudi sprejemljiv za vse delavce.

Ker pa je človek spremenljivka v neprekinjenem procesu rojevanja, življenja in umiranja, ustvarjanja pa stalnica, potem je povsem jasno, kakšne poslovne usmeritve moramo sprejemati, to je odločitve, ki peljejo v boljšo prihodnost in ne v uničujoče nazadovanje.

Želim si, da bi te in bodoče pridobitve tega kolektiva omogočale tistim, ki bodo prišli za nami, boljše in dostojnejše življenje.

Navsezadnje, edino kar je pomembno je to, da bi naši otroci, oz. družba bili bolj zadovoljni, oz. bila boljši kot smo mi, oz. kot je sedaj.

To je možno doseči samo z razmišljanjem in ustvarjanjem in ne z ravnanjem in vedenjem na podlagi starih ustaljenih navad.

Z izredno ubranimi glasovi je slavnost popestril tudi moški pevski zbor iz Divače, tik ob zaključku pa so predstavniki DPO Elektroakustike povabili pred mikrofona Maksa Rudolfa, ki je bil polnih 11 let vodja računovodskega sektorja v tej DO. Pred kratkim je odšel v zasluženi pokoj, zato so izbrali slavnostni trenutek in se mu še enkrat zahvalili za ves vložen trud ter mu predali spominsko darilo, ki naj ga spominja na preživeta leta v sežanskem kolektivu.

Marko Rakušček

Ob odhodu v pokoj so se prisrčno poslovili od dolgoletnega računovodje Maksa Rudolfa

Iskra

Iskra Mikroelektronika v ustanavljanju

Ljubljana, Stegne 15d

Iz naših zalog odprodjamo naslednja integrirana vezja:

EMZ 6800K
EMZ 6800P
EMZ 6808P
EMZ 6810D
EMZ 6840D

EMS74LS175D
EMS74LS367D

Z80DART AP
Z80DART BP
Z80PIO BP
Z80PIO AP
Z80DMA P
Z80DART P

EMZ 1410BD (ekv. Eurosil 1150B)

Nadaljnje informacije dobite po telefonu: 576-311, prodaja.

Iskra

Iskra — Zavod za organizacijo in informatiko
ZORIN o. sub. o., Ljubljana

Center za avtomatsko obdelavo podatkov CAOP b. o.
Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana

Obvestilo

Obveščamo vas, da se je s 1. 9. 1988 del naše TOZD: skupne službe in področje aplikacij preselil iz Iskrine poslovne stavbe na Trgu revolucije 3 v nove prostore na Cankarjevem nabrežju 11 (za Tromostovjem v bližini gostilne Maček).

Novi telefonski številki za:

- vodstvo TOZD;
- marketing dejavnost;
- skupne službe z računovodstvom;
- vse probleme v zvezi z razvojem, instalacijami, vzdrževanjem, ... uporabniških obdelav

sta: (061) 214-774, 214-788

Če ste priključeni na Iskrin skupni računalniški center (SRC), lahko še naprej uporabljate tudi sistemska orodja: MAIL, PHONE, SEND.

ISKRA ZORIN,
TOZD CAOP
Direktor

Leo Šeppec, dipl. ing., I. r.

Poslej nemoteno z dvigali

Še dober teden dni in zadnje izmed treh osebnih dvigal in enega tovarnega bo začelo svojo vertikalno pot. Po tolikih mesecih zastojev si bomo vsi v PPC vsaj glede transporta oddahnili.

Kako so potekala obnovitvena dela, smo že večkrat brali v našem glasilu. Sedaj, na zaključku pa bi radi izvedeli tudi od naših sodelavcev, kaj menijo o obnovitvenih delih, kakšen razloček čutijo sedaj, ko so dvigala bistveno hitrejša, kaj jih je na splošno motilo pri obnovi in njihove pripombe za prihodnje.

Nada Cibic, voditeljica projekta na področju za informatiko, Iskra Commerce, 17. nadstropje:

Rezultat obnovitvenih del je nesporno hitrejši prevoz. Ker smo v 17. nadstropju, torej najvišjem v stolpnici, je treba veliko pešačiti od 13., oz. 14. nadstropja. Zlasti starejšim sodelavkam je to zelo neprijetno, meni pa pride prav, se vsaj malo razgibam. Takšna dvigala kot so sedaj, so kar v redu. O trajanju obnovitvenih del ne morem soditi, ker nisem strokovnjakinja za to.

Cvetka Florjančič, serviska v reprezentančnem bi-feju, Invest servis, 13. nadstropje:

Za obnovitvena dela sem se zelo zanimala, saj je naše delo odvisno od prometne

zmogljivosti dvigal. Trajala pa so toliko časa, ker to ni bila obova, marveč rekonstrukcija in modernizacija. Švicarskima monterjema je treba izreči vse priznanje in hkrati zaupati našim, ki bodo prevzeli vzdrževalna dela.

Ronald Malej, vodja izobraževalnega centra, SOZD Iskra, 12. nadstropje:

Dvigala sedaj zelo lepo in hitro delujejo. Človek ima res občutek, da se nahaja v sodobni, moderni zgradbi, vendar sem že opazil zastoje. Ko bodo švicarski monterji odšli domov, ne vem, kako bo.

Meta Maksimovič, strokovna sodelavka za stike z javnostjo, SOZD Iskra, 11. nadstropje:

Glede na to, da mnogokrat

hodimo po goste v vhodno halo, lahko rečem, da nam dvigala bistveno olajšujejo to pot. Obnova je trajala predolgo. Marsikdaj so morale delegacije čakati dlje, kot je bilo to potrebno, posebej ob najbolj prometnih konicah, to je od 10. do 11. Naše delo je bilo s tem nekoliko moteno. Hitrost dvigal je sedaj bistveno boljša.

Janko Šavli, svetovalec poslovnega odbora, SOZD Iskra, 11. nadstropje:

Ker je bilo opravljenega veliko dela pri obnovi, smo še kar dobro prestali te nevšečnosti. Sedaj so dvigala bistveno modernizirana. Žal se napačni pritisk na senzor ne da več izbrisati. V dvigalih ne bi smeli kaditi, čeprav so montirani pepelniki, upam, da le za pozabljivce. Morda so nekoliko preglasni le ventilatorji.

Dodi Stiškovsky, tajnica zunanje trgovine, Iskra Commerce, 8. nadstropje:

Hitro pridejo, hitro peljejo, sedaj ni nobene gneče in čakanja. Pri sodobnem sistemu na senzorje se čutiš bolj varnega. Tudi signali pri odprtih vratih opozarjajo. Vendar imam pripombo glede čistoče v dvigalih. Raven vzdrževanja čistoče nasploh je v hiši zelo padla. Ker sem že dolgo za-

Meta Maksimovič

poslena v Iskri, to še posebej občutim.

Dušan Kovačič, prodajni inženir, Elementi, 6. nadstropje:

Med prenovo so bile velike težave s prevozom v višja nadstropja, zato sem hodil kar peš. Sedaj sem se navadil pešačiti in s tem kar nadaljujem. Prenovitvena dela so trajala predolgo. Na zahodu bi trajala le nekaj mesecev. Sicer pa nam bo čakanje v vrsti na dvigalo v prihodnje prišlo prav pri čakanju na kruh in druge potrebščine, ki bodo še zmanjkale na trgovskih policah.

Stane Koprivnikar, vodja sektorja, Marketing v Videomatiki, 5. nadstropje:

Kar sedaj deluje, je v redu. Novodobno življenje poteka hitro, zato morajo biti tudi transportne poti hitre. Ni bilo prav, ko so programirali dvigala posebej za vrhnja nadstropja, mi, za 5. nadstropje pa smo morali čakati spodaj. Moti me, da ni v vsakem nadstropju razvidno, v katerem se dvigala trenutno nahajajo. Nekateri v dvigalih še vedno kadijo, to je treba obvezno odpraviti.

Mirjana Končar, komercialistka, Stikalna tehnika-Kibernetika, 4. nadstropje:

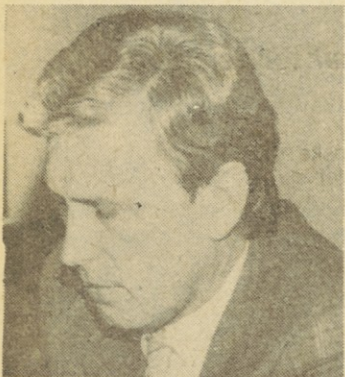
Z dvigali sem zelo zadovoljna, vendar se kažejo do-

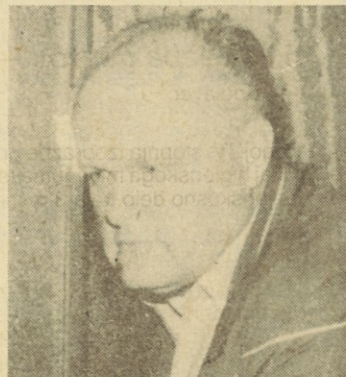
Nada Cibic

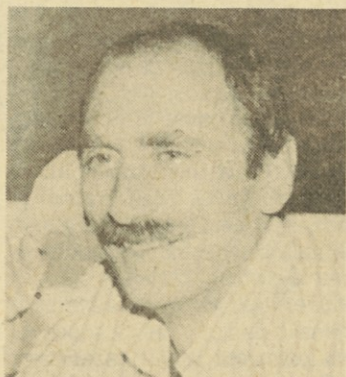
Cvetka Florjančič

Ronald Malej

Janko Šavli

Dušan Kovačič

Mirjana Končar

Dodi Stiškovsky

Stane Koprivnikar

ločene napake. Dvigalo enostavno ne potegne, čeprav ni preobremenjeno. To sem opazila pri osebem dvigalu A. Nekateri sodelavke so pri tem izstopile, druge pa ne, dokler naposled ni odpeljalo. Kako bo, ko bodo domači prevzeli vzdrževanje? Malo me skrbi.

Vzdrževalna dela bodo odsej poverjena Juretu Breskvarju za splošno vzdrževanje,

za električni del bo zavezan Stane Zdešar, za elektronski pa Jože Martinuč. Še vedno veljajo priporočila našim sodelavcem, ki smo jih omenili v prejšnjem sestavku, predvsem, da ne uporabljajo dvigal za prevoz v eno, ali dvoje nadstropij, najsi bo to navzgor in še manj navzdol. Glede kajenja bi bilo morda treba najprej odstraniti pepelnike.

Marjan Kralj

»IGRE BREZ MEJA«

Letošnja prireditev »Igre brez meja« mladih SOZD Iskra bo v Ljubljani na stadionu »Svoboda« (Gerbičeva 61, Vič-Rudnik) in sicer v soboto, dne 17. 9. 1988 ob 11.

Rok za prijavo udeležbe je pismen do vključno 15. 9. 1988 na naslov: Iskra-Avtomatika ZSMS, Stegne 15b; Roman Kolar.

Prijavnina za vsakega udeleženca je 15.000.— din, ki jo vplačate vključno do 15. 9. 1988 na ž.r.: Iskra-Avtomatika OZSMS; 50104-678-39890 Stegne 13, Ljubljana. Potrdilo o vplačilu priložite prijavnici.

V ekipi lahko sodeluje 10 tekmovalcev; 5 deklet + 5 fantov + 1 rezerva. (150.000.— + 15.000.—)

Vse ostale informacije bomo posredovali pozneje, lahko pa jih dobite po telefonu; (061) 573-092, ali 556-141 int.: 306.

Mladinski zdravo!

Predsednik KK ZSMS AVTOMATIKA
Roman Kolar

Iskra

Iskra Invest servis, p. o.

61000 Ljubljana, Trg revolucije 3
vabi k sodelovanju

1. kurjenje visokotlačnih kotlov in upravljanje kompresorskih naprav

— 1 delavec

Pogoj: IV. stopnja izobrazbe strojne smeri ter 4 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja kotlovnice in kompresorjev, zaželen je opravljen strokovni izpit za delo s kompresorji, oz. kotli, poskusno delo traja 3 mesece. Delo je v izmenah.

2. izvajanje zahtevnejših opravil mizarske stroke

— 1 delavec

Pogoj: IV. stopnja izobrazbe mizarske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževalnih del mizarskih opravil, poskusno delo traja 3 mesece.

3. izvajanje zahtevnejših del na elektro strojnih napravah

— 1 delavec

Pogoj: IV. stopnja izobrazbe elektro smeri j. t. in 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževalnih naprav, poskusno delo traja 3 mesece.

4. izvajanje zahtevnejših del strojne stroke na napravah

— 1 delavec

Pogoj: IV. stopnja izobrazbe strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževalnih naprav, poskusno delo traja 3 mesece.

5. strežba gostov — zahtevnejša opravila

— 1 delavec

Pogoj: IV. stopnja izobrazbe gostinske smeri — natakar, opravljen tečaj higienskega minimuma ter 3 leta delovnih izkušenj v gostinstvu, poskusno delo traja 3 mesece.

Vsa dela in naloge objavljamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidate vabimo, da pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Invest servis, Ljubljana, Kadrovska služba, Poljanska 77a.

Razprave

o polletnih rezultatih

Pravočasno in kvalitetno nadovoljiti izziv tujih tržišč

Letni dopusti so se praktično že iztekli, na lepo preživete dneve so ostali le še spomini, ki jih večina obuja ob strojih, tekočih trakovih, za delovnimi napravami in mizami. Nekako tako je tudi v novogoriški Iskri Avtoelektriki, kjer se je zaključil kolektivni dopust 7. avgusta za večino zaposlenih. Spet je bilo treba poprijeti za nedokončana dela, v mislih pa so se že porajala vprašanja, kakšni so bili rezultati gospodarjenja in poslovanja v letošnjem prvem polletju.

Odgovor na ta vprašanja je podal Robert Žerjal, glavni direktor na 4. seji predsedstva sindikata, ki je bila 26. avgusta ter na delavskem svetu delovne organizacije, ki je bil zadnji dan v avgustu, minulo sredo. Delegati delavskega sveta so polletne rezultate poslovanja v celoti potrdili.

Proizvodnja nad planom

V Iskri Avtoelektriki so se kljub izredno težkim pogojem poslovanja vseskozi prizadevali, da bi se drzno postavljenemu letnemu planu za letošnje leto kar najbolj približali. V nekaterih temeljnih organizacijah je to prizadevanje obrodilo večje, v drugih manjše rezultate. Gledano skozi delovno organizacijo pa je plan izpolnjen 50,9 odstotno. Tako se je proizvodnja, merjena s stalnimi cenami v prvem polletju 1988 povečala za 12,9% glede na enako obdobje lani. Produktivnost, merjena s proizvodnjo na zaposlenega pa se je v delovni organizaciji povečala za 9%. Kako uspešni so bili v posamezni temeljni organizaciji, bomo videli v nadaljevanju tega prispevka.

V TOVARNI MALIH ZAGANJALNIKOV so izpolnili letni plan 49%, glede na enako obdobje lani pa se je pri njih povečala proizvodnja za 14%. Da niso rezultati še

boljši, so navedli vrsto problemov in težav, ki so botrovali kar prek 15 tisočim uram zastojev. Največji problem je bila preskrba s kvalitetnimi strojnimi vijaki, vzmetmi, bakrom, tulkami, kolektorji, itd. Večji izpad proizvodnje v drugem trimesečju so imeli zaradi stroja, s katerim obdelujejo stranice stikala, zaradi tehnološko zastarele proizvodnje zaganjalnikov AZD ter zaradi pomanjkanja hladno kovanih delov. Pohvalili pa so se, da so z določnimi novimi zmogljivostmi in stalnim pridobivanjem novih kvalitetnih kooperantov vendarle uspeli rešiti velik del problematičnih operacij, ki so jih pestile v preteklih letih.

V TOVARNI VELIKIH ZAGANJALNIKOV so presegli letni plan proizvodnje za 4%, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je bila proizvodnja večja za 10,7%. Količinsko so največji porast proiz-

vodnje dosegli pri motorjih AMJ (73%), več pa so naredili tudi zaganjalnikov AZL, kljub težavam v proizvodnji. Razveseljivo je, da so potrebe prodaje pokrivali skoraj v celoti. Ker je na trgu občasno primanjkovalo nekaterih rezervnih delov (stikala, sklopke), so v drugem trimesečju občasno ustavljali mon-

tažne trakove, da so izboljšali oskrbo trga z manjkajočimi rezervnimi deli. Oskrba njihove proizvodnje z materiali pa je bila dokaj zadovoljiva.

V TOVARNI GENERATORJEV IN ELEKTRONIKE je proizvodnja v prvem polletju potekala uspešno. Potrebe kupcev po njihovih izdelkih so v celoti zadovoljili, nekoliko je šepalo le pri regulatorjih, namenjenih za drugo vgradnjo. Letni plan proizvodnje so izpolnili 49%, glede na enako obdobje lani pa je bila proizvodnja večja za 14%. Seveda pa tudi tu ni šlo vse gladko, saj so imeli veliko zastojev zaradi pomanjkanja raznih vrst materiala, njegove slabe kvalitete, količine, itd. Tudi oprema iz investicijskega projekta za to TOZD še ni v celoti dobavljena, le-ta pa naj bi zmanjšala potrebo po produktivnih delavcih.

V TOVARNI SPECIALNIH ELEK-

Sklicatelj seje, predsednik predsedstva KOOZS Miloš Vodopivec je obvestil prisotne, da bo predvidoma že ta mesec prav v Iskri Avtoelektriki sestanek, kamor so vabljeni predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik, predsednik medobčinskih sindikatov sevnoprimerjskih občin Franc Gale, predsednik novogoriških sindikatov Adrijan Devetak in drugi. Razgovor bo obrabl na temo vse pogostejše kritike na delovanje zveznega, republiškega in občinskega sindikata in s tem že delno zapravljenega ugleda, delitev sindikalne članarine, zmanjševanje profesionalnega aparata, neupoštevanje predlogov »iz baze« itd. Vsekakor vroča uvodna tema v vročo gospodarsko in politično jesen...

TRIČNIH ROTACIJSKIH STROJEV so izpolnili letni plan 50,3 odstotno, glede na enako obdobje minulega leta pa je proizvodnja višja za 17,30%, povečalo pa se je tudi število zaposlenih za približno 4%. Prodajne obveznosti in potrebe po rezervnih delih so izpolnili v celoti. Višek strojnih zmogljivosti so zapolnjevali s storitvami, predvsem za potrebe tovarne velikih zaganjalnikov. Pohvalili so se tudi, da potekajo dela na področju osvajanja novih izdelkov po zastavljenih terminih. Izdelali so prototipne partije 16-polnega AAT alternatorja in tandem generatorja. Za vodotesni alternator je izdelana dokumentacija in program realizacije.

V TOVARNI VŽIGALNIH TULJAV BOVEC je bila proizvodnja v prvem polletju za 32% večja kot v enakem obdobju lani. Največ se je povečala proizvodnja avtomobilskega releja, cigaretnega prižigalnika, delno pa tudi klasične vžigalne tuljave. Kljub vsem tem povečanjem so plan izpolnili le v višini 45%, saj so morali v drugem trimesečju zmanjšati proizvodnjo avtomobilskega releja, ker je nekoliko upadlo povpraševanje na trgu po obstoječih tipih releja. Zato bo potrebno nadaljevati akcije na področju razvoja novih relejev.

V TOVARNI ŽARNIC LJUBLJANA je bila proizvodnja za 10% višja kot v enakem obdobju lani, letni plan pa so izpolnili 54 odstot-

no. S količinsko realizacijo po tipih žarnic so letos dokaj dobro sledili letnemu planu na vseh linijah, razen na liniji sofitnih žarnic, kjer jim je primanjkovalo reprotomateriala. V prvem polletju je potekala zelo uspešno proizvodnja halogenskih žarnic, zadovoljiva pa je bila tudi količinska proizvodnja asimetričnih žarnic. Navajajo pa tudi še vedno prevelik izmet na posameznih linijah.

V TOVARNI AVTOELEKTRIČNIH VŽIGALNIH SISTEMOV TOLMIN ocenjujejo proizvodnjo v prvem polletju kot solidno, bila pa je za 9% večja kot v enakem obdobju lani. Letni plan pa so izpolnili v višini

ni 54%. V proizvodnji je naraščal delež magnetnega vžigalnika, padal pa delež keramike, program svečk pa se je gibal v okviru pričakovanj. Se vedno pa so prenesli v kooperacijo premalo polizdelkov, predvsem klasične obdelave. Veliko angažiranost so vložili v osvajanje novih izdelkov, kot so magnetni vžigalnik za motorne žage, keramične ploščice za krmilne sklope, upeljava nove osnovne plošče itd.

V TOVARNI ODLITKOV KOMEN so letni plan proizvodnje izpolnili v višini 53%, proizvodnja pa je bila za 5,7% večja kot v enakem obdobju lani. Imeli so tudi zastoje v

Na seji predsedstva konference OO sindikata in na delavskem svetu delovne organizacije je podrobneje o poslovanju tega kolektiva v prvem polletju spregovoril glavni direktor Robert Žerjal. Povzemamo nekaj najpomembnejših poudarkov:

- pospeševanje inovacijskega procesa je ena izmed najpomembnejših možnosti in poti za izhod iz krize;
- pospešiti dokončevanje osvajanja novih izdelkov, ki jih lahko že danes ali jutri plasiramo na zahtevno zahodno tržišče;
- docela izkoristiti vse prodajne možnosti ter racionalno uporabiti denar le za nujno potrebne stroške;
- ker je na jugoslovanskem trgu že opaziti padanje kupne moči, predvsem je to prisotno pri plasmaju izdelkov in rezervnih delov za drugo vgradnjo, preostane le ena pot — izvoz;
- prihodnje leto moramo iztržiti 50% celotnega prihodka od prodanih izdelkov na tuja tržišča.

proizvodnji, predvsem zaradi okvar strojev za tlačno litje. V juniju je bila proizvodnja okrnjena tudi zaradi predelave glavne talilne peči.

V TOVARNI DELOVNIH SREDSTEV so nadaljevali z izdelavo opreme za projekt tovarne generatorjev in elektronike ter za linije za navijanje rotorjev AMJ in AZJ. Pripominjajo, da letos opažajo upadanje naročil iz TOZD tako za orodja, kot tudi za tehnološko opremo, kar vodi v bojazen, da bo trend proizvodnje tudi v letih 1989—90 v velikem upadanju. Posledica tega bo nelzkoriščenost strokovnega kadra.

Prodaja in izvoz

Odnosi s kupci, ki kupujejo izdelke Iskre Avtoelektrike so na zavidljivi ravni, saj si prav Avtoelektrika pridobiva vse večje ime solidnega dobavitelja, tako na domačem, kot tudi na tujem trgu. To je gotovo ena izmed najlepših ugotovitev, ko govorimo o prodaji, oz. izvozu, saj je še kako pomembno, da je ob skrbi za kvaliteto prisotna tudi skrb za pravočasno in nemoten dobavo potrebnih izdelkov. Kolektiv Avtoelektrike je v letošnjem polletju prodal na tuje trge za 12,5 milijonov dolarjev izdelkov, kar je sorazmerno dokaj ugodno, je pa posredi več vzrokov, ki so vplivali na še boljše rezultate.

Letni plan prodaje je bil sicer izpolnjen le v višini 42%, to pa je glede na zapoznele učinke korekcij cen ter tečaja dinarja v celoti zadovoljivo. Povejmo še, da je bilo konec junija v Avtoelektriki 3681 zaposlenih.

M. R.

Tovarna vžigalnih tuljav Bovec

Vesna pod trentarskimi vršaci

Bovški Iskraši so pripravili čudovito sobotno popoldne pod trentarskimi vršaci

Kaj ko bi napravili nekaj uric drugačnih kot vsak dan ob stroju, na tekočem traku, za pisalno mizo, so si rekli v tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu, temeljni organizaciji novogoriške Iskre Avtoelektrike in po končanem delu minulo soboto, 3. septembra odšli v idilično Trento, v vas Sočo, majhno naselje tik ob zeleno-modri Gregorčičevi lepotici. Kdor pozna samo delček zgodovine bovške Iskre gotovo ve, da se zrcali Iskrin znak tudi v tem prelepem kraju, tu je pomemben obrat tega 280 članskega kolektiva, torej ni več težko uganiti, zakaj so izbrali za sobotno srečanje kolektiva prav ta kraj.

Ze kmalu po tem, ko so člani ansambla prijeli za kitare in druge instrumente, se je plesišče napolnilo, na drugem koncu je prijetno dišalo z velikega, raznja, skratka, to je bilo srečanje, ki ga znajo pripraviti in izkoristiti le bovške Iskrašice in Iskraši.

Da je tako letno srečanje, kjer prevladujejo sproščenost, prijateljstvo in ponos nad delovnimi uspehi potrebno, smo se prepričali tudi sami v pogovoru s tamkajšnjimi delavkami in delavci. Stiri pa so posebej za naše glasilo povedale:

VESNA KOMAC: Letos teče že enajsto leto moje zaposlitve v tovarni vžigalnih tuljav, firme pa ne bi zamenjala za nobeno ceno. Rada imam Iskro, rada imam kolektiv, ki je res »super«, še posebej pa se to potrdi na srečanjih kot je današnje. Zato je prav, da se vsaj enkrat letno takole dobimo, da se poveseimo, se bolj sproščeno pogovorimo in skujemo načrte. Z delom sem tudi zadovoljna, delam na montaži elektronskih delov za tolminsko Iskro.

ROMANA KRANJC: Današnje srečanje je res »super«, saj nam je vse naklonjeno, od vremena do

odlične organizacije, zato hvala prirediteljem. Še kako prav se mi zdi, da se včasih dobimo izven tovarniške ograje, kjer je več »prostora« za glasnejše besede, ki so včasih tudi kritične, kljub temu pa ni nobene zamere in prav je tako. Že osemnajsto leto zaposlitve v Iskri je za mano, rada imam Iskro, rada imam kolektiv. Seveda pa ne bi imela nič proti, če bi se plače malček popravile.

DRAGICA BREZNIK: Četrto leto mineva od takrat, ko sem prvič prestopila prag, kjer dokaj trdno stoji današnja Iskra, naša temeljna

organizacija. Zato je odveč poudarjati kaj mi Iskra pomeni, petindvajsetletna zvestoba pove vse. Seveda se rada udeležujem srečanj, kot je današnje. Bila sem tudi na pikniku delovne organizacije prejšnji mesec v Opatjem selu, kjer je bilo res izredno prijetno, spoznala sem veliko novih ljudi — Iskrašev iz Avtoelektrike in prav je tako, saj živimo v isti družini, čeprav na dveh različnih koncih naše lepe ožje domovine.

GITA MLEKUŽ: Sorazmerno mlada delavka sem v Iskri, četrto leto poteka letos. Opravljam razna

dela in to z velikih zadovoljstvom, saj ni lepšega, kot prijetno počutje med prijetnimi sodelavci in sodelavkami. Še posebej vesela sem bila ob obravnavanju polletnih rezultatov, ki so, čeprav ne preveč bleščeči, brez rdečih števil. Upam in želim, da bi bilo tako, oz. še bolje tudi v naprej, da bi se res postavili na trde noge, saj imamo vsi voljo in veliko pripravljenost pokazati kaj znamo in kaj zmoremo. Tega je veliko, zato gotovo tudi uspehi ne bodo izostali!

Marko Rakušček

Vesna Komac

Romana Kranjc

Dragica Breznik

Gita Mlekuž

Prejeli smo

Odgovor DO Iskra Avtomatika na pismo B. Škorjaka našemu uredništvu

V zvezi z objavo prispevka delavca Avtomatike B. Škorjaka v tedniku »Teleks« in zadnjem glasilu »Iskra« daje Avtomatika delavcem Iskre naslednje pojasnilo:

V družbi je vse bolj prisotna podpora ustanavljanju malih podjetij in družbeni ali zasebni lasti. Posamezniki ali skupine, ki imajo znanje in izkušnje ter modern (podjetniški) pristop vodenja in organiziranja poslovanja, bodo prav gotovo vse bolj zapuščali matične organizacije v družbenem sektorju in ustanavljali nove manjše ali večje organizacije, v katerih bodo lahko uveljavili odvisnost dohodka od vloženega dela, kar v obstoječih velikih sistemih zaradi prepletenosti odnosov ni mogoče tako hitro doseči. V Avtomatiki se tega zavedamo in te družbene trende, katerih osnova je znanje, rezultati dela in odgovornost ter v odvisnosti od tega tudi stimulacija delavcev, ocenjujemo kot pozitiven premik k uveljavljanju tržnega gospodarstva. Vendar pa ob teh pozitivnih družbenih premikih vsaj po naši oceni, ne bi smeli pristati na to, da bi posamezniki ali skupine, odločitve o ustanavljanju novih delovnih organizacij izpeljali brez vednosti in dogovora z matično organizacijo in to na programu te matične organizacije in z isto dejavnostjo kot je dejavnost matične organizacije. Če bo takšno ravnanje dopustno in deležno družbene podpore, potem bo ta družbena podpora prešla iz ene skrajnosti v drugo, z dolgoročnimi škodljivimi posledicami, ko vlaganje v znanje, v marketing in v kadre ne bo zaščiten in bo odtujevanje znanja in poslovne tajnosti običajen pojav. In znova bo na dlani še en dokaz za nelastninsko koncepcijo družbene lastnine. V zadnjem času in v konkretnem primeru zelo moderno, oz. modernistično nastopanje občinskih politikov v podporo ustanavljanju malih podjetij ne upošteva, da tudi v pravih tržnih gospodarstvih, kjer velja liberalnejša zakonodaja glede ustanavljanja in prenehanja novih podjetij, ni dopustno, da bi delavci kot posamezniki ali skupine, kljub načelu svobode zaposlovanja, prehajali ali celo ustanavljali konkurenčna podjetja. Konkurenčne klavzule namreč ščitijo podjetja in s tem lastnino podjetij pred odhodom strokovnjakov k podjetjem z isto dejavnostjo in istim programom. Zato je politična podpora ustanavljanju konkurenčnih podjetij po delavcih matičnih organizacij vnovičen dokaz voluntarističnega nastopanja politikov, ki menijo, da lahko na ta način »pomagajo« razbiti velike gospodarske sisteme, pri tem pa ne upoštevajo, da s tem prispevajo k razprodaji družbene lastnine, odtujevanju le-te in neodgovornosti.

V konkretnem primeru je bil B. Škorjak pobudnik ustanovitve nove DO Korona, ki ima skoraj enako dejavnost, kot je dejavnost

Avtomatike, oz. TOZD v njeni sestavi. Pobudo za ustanovitev nove Avtomatike konkurenčne firme, je imenovan dal Smeltu, ki je novo firmo ustanovil, za začasnega poslovnega organa pa je bil imenovan naš delavec, B. Škorjak. Le-ta je celoten postopek ustanovitve nove firme izpeljal kot delavec Avtomatike, brez vednosti vodstva delovne organizacije, brez vednosti svojega direktorja, katerega strokovni sodelavec je in brez vednosti TOZD, katere v. d. direktorja je bil in za račun katere je kot direktor prodajnega področja skoraj deset let pridobil in sklepal posle. V vlogi strokovnega sodelavca direktorja TOZD Trženje je bil zadolžen, da od DO Smelt pridobi dodatna naročila, upošteva pač, da je bi poprej kot v. d. direktorja TOZD Naprave za energetiko glavni avtor sanacijskega programa, v katerem je navedel, delavci TOZD in organi upravljanja DO pa sprejeli, »da je osnovni cilj tega programa pridobiti vodilno vlogo dobavitelja naprav in sistemov za energetiko ter povečati in ohraniti večinski tržni delež« — rok januar 1989.

Korektnost in poslovna etičnost komercialista in vodilnega delavca je ob teh dejstvih evidentna, povsem depasirano pa izzveni delavčev poudarjanje 19-letnega staža v Iskri ter poudarjanje referenc, ki si jih je v Iskri pridobil in, ki si jih je vsaj delno z opisanim ravnanjem zapravljal.

Zoper imenovanega delavca in še tri njegove sodelavce je bil v Avtomatiki uveden disciplinski postopek, hkrati pa so bili odstranjeni iz delovne organizacije. Njihovo ravnanje ter odklonitev predložitve elaborata o ustanovitvi nove konkurenčne firme izven Iskre, odklonitev izdelave predloga o sodelovanju na programu ter odklonitev navedbe poslovanja, ki jih bodo obdelovali v novi delovni organizaciji, daje namreč podlago za utemeljen sum, da so odtujili znanje in poslovno tajnost, zlorabili položaj ter s tem storili hujšo kršitev delovne obveznosti. V Avtomatiki smo namreč prepričani, da je lastnino podjetja potrebno varovati pred kakršnimkoli posegom pa naj gre za osnovna sredstva, tržne analize ali kakršnekoli druge podatke in znanje, oz. vednost, pridobljeno v naši firmi.

DO ISKRA-AVTOMATIKA

Zanimivosti

Korupcija na Kitajskem

Tudi na Kitajskem imajo probleme v vrstah partijskih članov. Med 47 milijoni partijcev se je namreč pojavila tudi korupcija in izsiljevanje. Samo v preteklem letu so med vrstami partijskih članov obravnavali 109 tisoč primerov. V severnokitajskem mestu Tianjin so bili udeleženci partiji v 33% vseh odkritih primerov podkupovanja. Jemali so denar, barvne televizorje, pohištvo, cigarete, ventilatorje, žganje, obleko in tudi čevlje. Nekateri imajo celo milijonske vsote naložene v züriških bankah.

(Der Spiegel-Hamburg)

Svetlovodni kabel

Med Francijo in Veliko Britanijo bodo položili optični kabel iz steklenih vlaken. Glede tega so pred dvema mesecema v Parizu podpisali pogodbo. Gre za projekt podjetij British Telecommunications plc. France Telecom in Mercury Communications Ltd., po katerem bodo položili 300 milj kablja, delno pod morjem, delno pod zemljo. Zmogljivost kablja bo 11 tisoč hkratnih telefonskih razgovorov. Najpomembnejše pri celotnem načrtu je naglica pri graditvi. V promet ga bodo vključili v začetku 1989. leta, torej komaj deset mesecev po podpisu pogodbe.

(Eee-München)

Sončni generator

V Saudski Arabiji bo začela delovati tovarna za proizvodnjo sončnih generatorjev — modulov. Licenco za to bo prodala zahodnonemška firma AEG. Projekt bo največji na svetu. Posamezne skupine bodo v prvi fazi izdelale napravo s končno močjo 500 kilovotov. S pridobljeno energijo bodo pogonjali električne naprave na oddaljenih mestih, nadalje telekomunikacijske naprave pa tudi črpalke za namakanje. V drugi stopnji razvoja bodo izdelali celice za napravo z izhodno močjo 1,5 megavata. Tovarna bo delovala v Riadu.

(Eee-München)

Marcos se vrača

Po 30-mesečnem prisilnem bivanju na Havajih se bo nekdanji filipinski diktator Ferdinand Marcos

morda vrnil na Filipine. To je potrdil njegov advokat. Tega 70-letnega diktatorja namreč na Filipinih obtožujejo sprejemanja podkupnine v višini pet milijonov dolarjev. Filipinsko protikorupcijsko sodišče namerava začeti proces proti Marcosu v novembru. Za zdaj je dovolilo juristu Marcosu, da se sam brani. Predsednica Corazon Aquino, ki je do sedaj zavračala povratek Marcosa zaradi nacionalne varnosti, je izjavila, da bo njena vlada spoštovala odločitev sodišča.

(Spiegel-Hamburg)

Športna napoved

V Sovjetski zvezi so prvič objavili prognozo dosežkov na bližnjih olimpijskih igrah v Seulu. Sovjetski profesor Feliks Suslov, namestnik direktorja Instituta za telesno vzgojo, je namreč objavil prognostične podatke za olimpiado. Te so izračunali od leta 1960 za vse vrhunske športne prireditve in sicer z 90%

natančnostjo. Letos so jih tudi prvič javno razgrnili. Po mnenju profesorja bo največ odličij odnesla domov Sovjetska zveza in sicer 46 do 48. Na drugem mestu bodo ZDA in DDR s 40 do 42 odličij. Minili pa so časi, ki naj bi športni novinci porazili znane atlete. Za top favorita je proglasil Suslov metalca kladiiva Jurija Sediha in skakalca ob palici Sergeja Bubko. Tudi Carl Lewis bo spet triumfirал. Na teku na 100 m bo pustil za seboj svetovnega rekorderja Ben Johnsona.

(Spiegel-Hamburg)

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Zahvali

Ob tragični izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

Boruta Arneža

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem delovne enote RTE v TELEMATIKI in TOZD Inženiring v KIBERNETIKI za izrečeno sožalje, darovano cvetje, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

žena Dragica, hčerka Anja, mama Vika in brat Igor z družino

Ob smrti moje drage mame

Angelce Žagar

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Števci — trak E7 za izrečeno sožalje, cvetje in denarno pomoč.

hčerka Severina Podlessek z družino

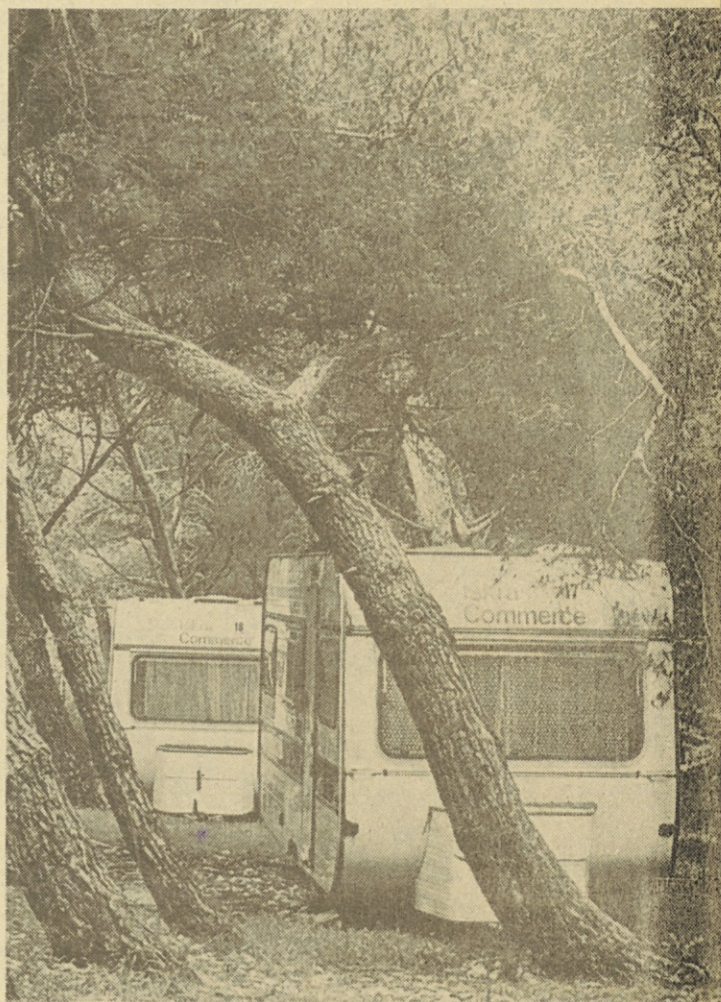

Po Istri in Iskrinih počitniških zmogljivostih

Vse prehitro se poslavlja letošnja turistična sezona in spet bomo začeli sanjariti, kjer in kako (!) bomo prihodnje leto preživljali dopust, tistih nekaj presnetih dni, ki so lahko tako prijetni, da bi človek delal zanje kar vse leto. Slovenci, vsaj tisti, ki ne živimo na kmetiji, si življenja brez dopusta skorajda ne znamo več predstavljati, da pa je temu res tako, smo lahko na vsakem koraku slišali v Istri, slišali prijetno domačo besedo.

Med potovanji po Istri smo seveda želeli zvedeti predvsem, kako preživljajo počitnice Iskraši, iz njihovih misli in naših opažanj pa boste morda izluščili tudi kakšen uporaben podatek za prihodnje leto.

Reportažo objavljamo v dveh delih. Začeli smo jo v Savudriji, nadaljevali v Maredi, Solarisu, Po-reču, Polariju in Barbarigi, tokrat pa predstavljamo Iskrine počitniške zmogljivosti v Premanturi, Medulinu, Miholjaščici na Cresu in v Velem Lošinjju.

Premantura — kot na orožnih vajah

Novi vodovod je vsekakor največja letošnja pridobitev najbolj skrajne turistične točke v Iskri—Premanture. To je opaziti povsod, predvsem pa tam, kjer je za čistočo voda najbolj potrebna. In sanitarije so bile letos v vseh treh kampih pri Premanturi — v Stupicah, Runkah in Tašaleri zgledno čiste.

Vso letošnjo sezono je bilo čisto tudi morje v Medulinskem zalivu, saj o kakšnem cvetenju ni bilo ne duha ne sluha. Pač, Premantura in sosednji Medulin se k sreči ne moreta »pohvaliti« s številnimi kanalizacijskimi odvodi v morje. Sta pa zato bolj glasna: bližnji vojaški poligon je bil namreč od jutra do večera tarča vojaških letal, hrup reaktivnih motorjev in streljanje pa sta marsikomu »pričarala« občutek, kot da so ga poklicali na orožne vaje. Najbolj milo rečeno — bilo je hrupno.

Kampa v Stupicah in v Runkah daje že vrsto let senco številnim Iskrinim prikolicam. Za pogovor smo tokrat zaprosili dopustnike iz Servisa in Kondenzatorjev ter vodjo šole v naravi iz Semiške osnovne šole Blaža Kočvarja.

Franc Ahčih — Iskra Servis: »Izredno sem vesel, da je morje tukaj v Premanturi izredno čisto. Imamo motorni čoln, tako da smo oblezli tudi nekaj otokov. Prijetno je nekaj pri-pomb imamo le na založenost trgovine v kampu. Moramo pač po nakupih v Pulj. Pokritiziral bi tudi opremljenost prikolic, saj pogrešamo marsikatero stvar, ki bi jo potrebovali pri kuhanju.«

V Runkah, na prostoru kjer imajo semiški Kondenzatorji deset počitniških prikolic, smo našli tudi na tabor semiške osnovne šole. Tiste dni so imeli namreč šolo v naravi učenci četrtega razreda, večina staršev teh otrok pa je zaposlena v Iskri. V Premanturo prihajajo že šesto leto.

Svoj kamp v Runkah so semiški Iskraši uredili sami. Sprva so hodili v Premanturo na delovne akcije, zdaj pa se lahko pohvalijo z omenjenimi desetimi prikolicami in velikim prostorom minuto daleč od morja. Čeprav smo med našimi popotovanji po Iskrinih počitniških zmogljivostih opazili marsikaj, pa so tisti, ki v Kondenzatorjih skrbijo za počitnice svojih sodelavcev, marsikoga prehiteli: svoje prikolicе v Premanturi so opremlili celo s sušilci za lase, z likalnikmi, žarom...

Avtoelektrikin počitniški dom v Medulinu

Nedvomno je dom Avtoelektrike v Medulinu pri Puli med najlepšimi Iskrinimi počitniškimi zmogljivostmi. Šempetrančani so ga kupili pred stirimi leti od zasebnika, ki je imel v njem motel. Hiša je bila potrebna manjših popravil, zdaj pa se lahko pohvalijo, da imajo res to, kar so si želeli in kar potrebujejo.

Dom in počitnice v njem nam je predstavil upravnik doma Fabjan Vičič. »Tukaj nas je pet, ki skrbimo za čimboljše počutje gostov. V špici sezone smo imeli tudi po 120 penzionov, torej nam dela res ni manjkalo. Dom sam ima 16 sob, so tri in štiriposteljne, vse imajo tudi kopalnico in stranišče. Skupno imamo zdaj v domu 46 ležišč. Ker je vedno več tistih, ki bi radi v domu preživeli počitnice, kot pa je postelj, rešujemo ta problem tako, da jih namestimo v zasebnih sobah, pri nas pa lahko jedo. Cena celodnevne oskrbe pri nas je 24 tisoč dinarjev. Torej nismo ravno poceni, toda članom našega kolektiva omo-

gočamo, da plačajo počitnice v treh obrokih. Imamo desetdnevne termine. Edine pripombe, ki jih služimo na račun letovanja v našem domu, izrekajo tisti, ki odhajajo domov s kakšnim kilogramom več... Lani so se namreč nekateri pritoževali, da so porcije premajhne, letos pa so, kot kaže, prevelike.

Dom smo odprli 25. junija, zaprli pa ga bomo v prvi polovici septembra. Radi bi videli, da bi bil odprt tudi zunaj sezone, na primer za tiste, ki imajo radi aktiven oddih, rečeno povezan s kopanjem v bližnjih zaprtih bazenih. Ogrevanje v domu imamo, že prihodnje leto pa bomo, vsaj tako upam, turistično sezono tudi podaljšali.

Podobno kot želijo in načrtujejo v Elementih, da bi prenovili svoj dom v Poreču, se tudi v Avtoelektriki navdušujejo, da bi tam, kjer je zdaj skoraj povsem neizkoriščena terasa, zgradili nekaj sob ter tako pridobili prepotrebna dodatna ležišča. Prijazni upravnik je še omenil, da so letos povsem obnovili kuhinjo, potrebovali pa bi še nekaj naprav. »Vsekakor je treba pohvaliti našo temeljno organizacijo DES-TOZD delovnih sredstev, ki je veliko prispevala, da je ta dom dobil takšno podobo kot jo ima zdaj,« je poudaril Fabjan Vičič.

Ce primerjamo oba doma, tistega od Elementov v Poreču in tega od Avtoelektrike v Medulinu, naletimo na zanimivo podobnost oz. željo, da bi v obeh zaslužili kak dinar še s prodajo pijač zunanjim gostom. Za to odprtost so se v Poreču že odločili in jim potreba na terasi pred domom prinaša kar precej denarja, nekaj podobnega pa nameravajo storiti prihodnje leto tudi v Avtoelektrikinem motelu v Medulinu. Vse pa seveda z namenom, da bi bilo lahko letovanje Iskrašev cenejše.

Bolj skromen pa je dom v Medulinu glede rekreativnih rekvizitov. No, obljublja, da bodo najverjetneje že do prihodnje sezone uredili manjše bališče, kupiti nameravajo tudi nekaj miz za pink-ponk, verjetno betonskih, že letos pa so za najmlajše postavili gugalnico in uredili peskovnik.

O tem, kako letujejo v Medulinu de-

lanci Avtoelektrike in njihovi družinski člani, smo zvedeli neposredno iz priložne knjige doma, knjige, ki pa bi ji bolj ustrežal naslov Knjiga čestitk. To-le smo »preplonkali« iz nje:

Družini Smeraj in Bučar sta bili na dopustu zadnje dni julija. Tole sta zapisali v »pritožno« knjigo: Doživeli smo res prijetnih deset dni v prijetno urejenem domu. Bili smo zelo zadovoljni z vsem. V domu je izredno prijazno osebje — od upravnika Fabjana do kuharic. Imeli smo odlično hrano, odlično postrežbo, ob vsaki uri tudi v jutranjih smo lahko dobili hladno pijačo; tako da res nimamo pripomb. Zato celotnemu osebju doma podeljujemo najvišjo oceno — 7 zvezdic.

V začetku avgusta je prišla na dopust družina Petrovič. Tako so zapisali v knjigi: Ob zaključku našega dopustovanja se zahvaljujemo izredno prijaznemu osebju na čelu z obema upravnikoma, še posebno zahvalo zaslužita Damjana in Silvana, čestitamo tudi vsem v kuhinji za njihove mojstrovine.

Konec julija in v začetku avgusta je bila na dopustu v tem domu tudi večja skupina delavcev iz železarne v Košicah na Češkoslovaškem, s katero Avtoelektrika izredno uspešno sodeluje. Sempeterska Iskra kupuje od te železarne predvsem dekapirano pločevino za rotorski list. Sodelovanje med Avtoelektriko in železarno iz Košic je postalo že tradicionalno, s tem, da prihajajo Čehoslovaki k nam na poletne počitnice, delavci iz Avtoelektrike pa se odločajo bolj za smučanje na Češkoslovaškem.

V Medulin so letos prvič prišli tudi delavci znane češkoslovaške tovarne svečk Pal, tovarne, ki uspešno sodeluje s tolimnsko Tovarno avtoelektričnih vžigalnih sistemov. Ker je bil dom Avtoelektrike povsem zaseden, so te goste namestili po bližnjih zasebnih sobah, jedli pa so v domu.

Tako delavci iz železarne kot iz Palia so v knjigi izredno pohvalili, ocenili počitnice v Medulinu.

Družini Vrabec in Čotar sta bili bolj kratki: Preživeli smo sedem lepih dni. Bili smo z vsem zadovoljni, hvala osebju, predvsem Fabjanu.

Tolminčan Spolat pa je napisal tole: Pristop do gosta, odnos do dela, izbrano osebje, občutek topline in

sproščenosti, da si človek lahko privoščiti ugodnost počitka. Težko je najti prave besede za pohvalo, kdor drugače misli in ocenjuje ta počitniški dom, ni pošten do samega sebe, zlasti pa ne do drugih.

Miholjaščica — turistično mravljišče

Nedvomno je trajektna povezava med Brestovo in Porozino sinonim za Cres in tudi Lošinj, verjetno pa je tudi ena redkih, ki gostom na teh dveh lepih in prijaznih otokih zagreni nekaj ur dopusta. Koloni vozil na obeh straneh — na celini kot na otoku — skoraj ne

pojenjata od jutra pa do poznega večera, in to kljub temu, da vozijo kar trije trajekti, ob konicah pa tudi štirje. Res pa je, da je eden izmed njih že za staro železo.

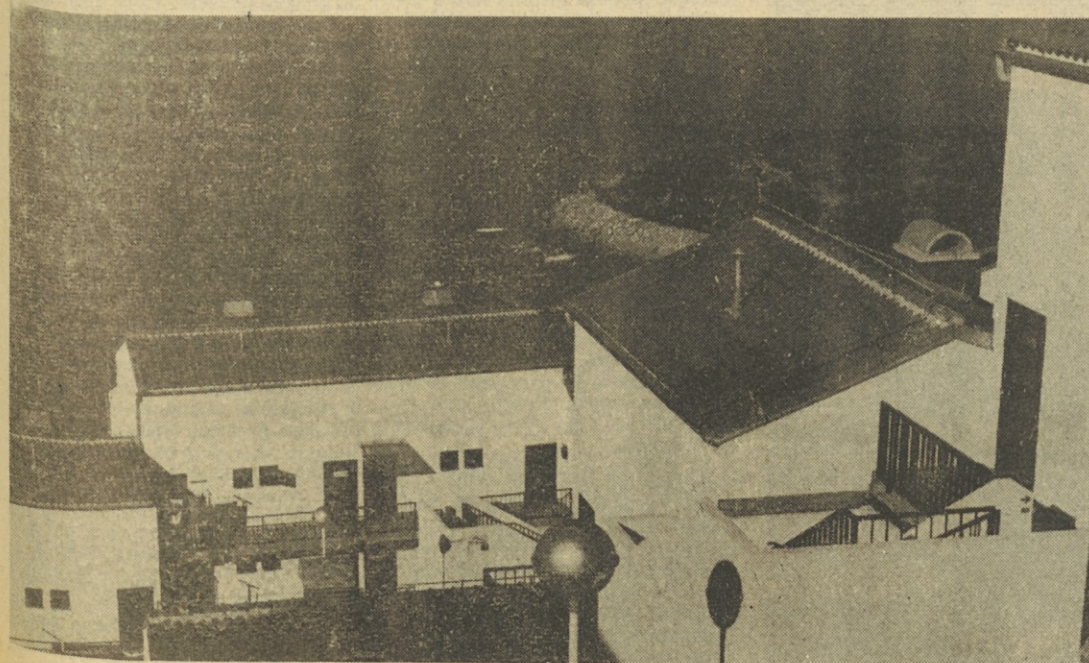
Največje bogastvo Cresa in tudi Lošinja je voda, voda, ki skoraj v neomejenih količinah priteka tudi v najhujši vročini in suši iz Vranskega jezera. Letošnja suša je tudi gladino tega jezera precej znižala, kljub temu pa je bilo na obeh otokih dovolj vode. Morda podatek: dno Vranskega jezera je, tam, kjer je najgloblje, 68 metrov pod morsk gladino, samo jezero pa je globoko približno 80 metrov. Ta razlika, točneje pritisk sladke vode, preprečuje morju, da bi vdrl v jezero.

Otok Cres meri nekaj več kot 40.000 kvadratnih kilometrov in je torej kar med največjimi na Jadranu. Na poti od Porozine do Miholjaščice, kjer imajo svoje apartmaje skoraj vse

Iskrine delovne organizacije, se velja vsekakor ustaviti v mestu Cres. Predvsem zaradi različnih zgodovinskih znamenitosti kot tudi zato, da se odpočijete od vožnje po ozki otoški cesti.

Miholjaščica. Zato vasico pred leti ni vedel skoraj nihče. Bolj znana je bila bližnja Martinšćica. Turistično naselje v Miholjaščici je pred tremi leti zgradil novomeški Pionir. V naselju je kar 700 apartmajev različnih velikosti, od najmanjšega, ki meri 21 kvadratnih metrov, do največjega, ki že je kar veliko stanovanje, saj ima 46 m².

Na prvi pogled je naselje velikan-ska betonska džungla, pravo turistično mravljišče. Čeprav nudijo apartmaji v naselju vse udobje, med naseljem in plažo so tudi najpotrebnejši infrastrukturni objekti, pa Miholjaščice ne bi priporočili tistim, ki se na dopustu radi prepustijo miru, morda

tudi na Cresu in Lošnju ali pa npr. na Kornatih...

Seveda smo obiskali Miholjaščico predvsem zato, da nam Iskraši sami povedo, kako preživljajo oddih. Pri tem iskanju Iskrinih apartmajev smo imeli sprva precej problemov. Pa ne zaradi apartmajev, pač pa zato, ker v prvih treh nismo naleteli na Iskraše... Zgodilo se nam je nekaj podobnega kot v Maredi, zunanja gostja v Kibernetikinem stanovanju pa nam je vrata zaloputnila celo kar pred nosom. Na dopustu se pač ni pustila motiti...

Vsak začetek je torej težak, no, naslednji trije apartmaji pa so bili res povsem Iskraški. Delno zaradi jeze, delno pa zaradi trme smo nadaljevali z iskanjem Iskrašev po tistem, delu, kjer ima Kibernetika več svojih stanovanj. Imeli smo srečo.

Rado Logonder — Inženiring Kibernetike: »Letos smo v Miholjaščici že drugič. Tukaj nam je zelo všeč. Zadovoljni smo z okoljem, s čistim morjem, ničesar ne pogrešamo, miru je dovolj, preskrba je dokaj v redu, čeprav občasno zmanjkuje nekaterih stvari, kot npr. mesa, mleka, kruha. Pač, v trgovino je treba bolj

Po Istri in Iskrinih počitniških zmogljivostih

zgodaj. Mislim, da je tole naselje v Miholjščici idealno za družine z majhnimi otroki. Problemov s parkiranjem avtomobila nimamo, to je za nekatere precejšen trn v peti, ker se na plažo ali v trgovino odpravljamo peš. Ko sem že pri plaži bi dejal, da za majhne otroke morda ni najboljša, saj je skalovita.

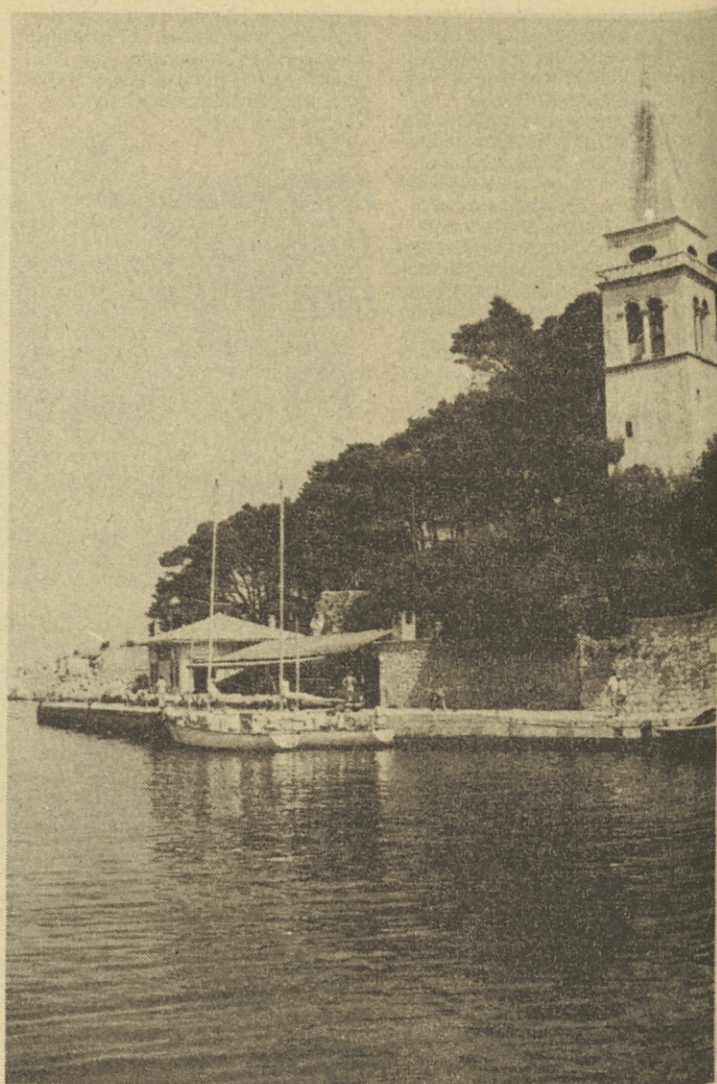
Cencelj Darko in Helena — Iskra Commerce: »Imamo se zelo dobro. Vsi trije s sinčkom smo zadovoljni. Nekaj pripomb imamo le na založenost trgovine. Tudi s kopališčem smo zadovoljni. Zabave pač tukaj v Miholjščici ni, no, mi pa je tudi ne potrebujemo. Apartmaji so zelo prijetni, pogrešamo le bogatejšo kuhinjsko opremo. Iskri Commerce bi rad predlagal, da bi apartmaje opremila s televizijskimi antenami, kajti ob slabem vremenu bi si lahko dolgočasnost lajšali tudi z gledanjem televizije. S seboj smo namreč prinesli manjši TV aparat, sobna antena pa je preslabša.«

Marko Smole — Iskra Commerce: »Preden sem se odločil za dopust v Miholjščici, sem slišal precej različnih informacij, kljub vsemu pa smo šli na pot precej optimistično razpoloženi. Toda prvi vtis je bil katastrofalen. Predvsem smo bili razočarani nad tem, da je to naselje, ki bi ga lahko najlažje označil za betonsko džunglo. Izredno pa smo navdušeni nad morjem, ki je izredno čisto, pa tudi plaže, recimo v kampu Slatina, so čudovite. Tudi narava je turistično še nedotaknjena, res pa je, da se precej neturistično obnašajo

tudi ljudje, ki bi morali skrbeti za nas. Tudi trgovina bi bila lahko založena, toda to pomanjkljivost skušajo, če jim seveda uspe, nadomestiti z dodajanjem »neznanih« številk na blagajni. No, to so obrobne stvari, ki ne smejo preveč vplivati na dopust. Res pa je tudi nekaj: kolikor bolj dolgo smo tukaj, bolj se privajamo, in bolj nam je všeč, toda prvega vtisa o betonski džungli se ne moremo znebiti. Kljub ugodnostim, ki jih dopusniku nudijo tile apartmaji, mi neposreden stik z naravo le pomeni mnogo več.«

Trboveljčani niso hoteli dati podatkov

Naš obisk v Velem Lošinjju se je začel izredno klavarno: v domu Samoupravne počitniške skupnosti Trbovlje, v katerem v velikem številu letujejo tudi Iskraši iz Polprevodnikov, nas upravnik doma resda ni vrgel skozi vrata, ni pa se mu zljubilo odgovarjati na naša vprašanja; obnašal se je kot da nas ni, kot da smo zrak... Tako nam ni drugega preostalo, kot da smo zapustili negostoljubni dom, opravičevanja tistih Iskrašev, ki nas poznajo, pa niso mogla ublažiti grenkega priokusa. O zgrešenem obisku v trboveljskem domu bi lahko še marsikaj napisali — pa se ne izplača.

Dom Elektromotorjev v Velem Lošinjju

Upravnik doma Iskrašev iz Železniov je Mirko Guzelj, ki je sicer vodja obrata družbene prehrane v Elektromotorjih. Dom je tovarna kupila februarja lani — takrat je zanj odštela 16 starih milijard dinarjev — skupaj s poznejšim, nakupom dodatne opreme pa je stal dobrih 170 milijonov dinarjev.

V hiši je 9 spalnic, vsaka ima svoje sanitarije in tuš, v restavraciji je 35 sedežev, seveda pa imajo tudi lično in dobro opravljeno kuhinjo in prijetno teraso z manjšim vrtom. Dom je od morja oddaljen približno 10 minut hoje.

Največja posebnost tega doma je morda v tem, da postrežejo gostom le z izredno močnim zajtrkom, kosilo in večerjo pa imajo v poznih popoldanskih urah skupaj. Tak način prehrane je dobrodošel predvsem tistim, ki radi ves dan ostanejo na plaži, opoldansko kosilo pa bi jim sicer dan razbilo na dva dela.

Se v nečem so se Iskraši iz Železnikov izkazali kot inovatorji: gostje si pijačo jemljejo iz hladilnika sami, celotno vsoto pa povrnejo ob koncu dopusta. »Ne bo nas pobral vrag, če bo kdo pozabil plačati vinjak,« poudarja upravnik, »bolj pomembno je to, da zaupamo ljudem in da se tudi na dopustu počutijo svobodne kot doma.«

Posebnost doma Elektromotorjev v

Velem Lošinjju je tudi ta, da ima le dva člana osebja. Gostje namreč prinesejo ruhe s seboj, sobe in sanitarije si pospravljajo sami, ker pa tudi zaradi samopostrežnega bifeja nimajo točaja, sta dovolj samo dva zaposlena. Res pa je, da delata skoraj dobesedno od zore do zore...

Tudi zato je cena polne dnevene oskrbe le 14 tisoč dinarjev.

Gotovo ni potrebno posebej omenjati, da ima Lošinj eno najbolj milih klim na Jadranu. Prav zato je sezona na tem otoku daljša kot drugod. Ko bodo dom zapustili zadnji delavci in delavci iz Elektromotorjev bodo prišli najprej na Lošinj na oddih upokojeanci iz Elektromotorjev, za njimi pa bodo pripeljali dom verjetno tudi tiste iz tovarne, ki bolujejo za astmo.

Po nesrečnem obisku pri Trboveljčanih, smo dobili v domu Elektromotorjev v Velem Lošinjju vtis, da je odnos do letovanja v železnikarski Iskri na najvišji ravni. No, to potrjuje tudi tale podatek: svoje počitniške zmogljivosti imajo še na Krku, kjer imajo eno prikolico, tri imajo v Stelamarisu pri Umagu, pet v Stoji pri Pulju, tri so v Fontani pri Vrsarju, prikolico in počitniški kontejner imajo še v Moravskih toplicah, v Barbarigi pri Pulju so kupili tri bungalove, so tudi solastniki počitniškega doma v Portorožu, v Strunjanu pa imajo tri bungalove. Skupno premorejo več kot 100 ležišč...

Besedilo in slike
Lado Drobež

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
Vladimir Logar

Slovo od Iskre

Na seji predsedstva skupščine ZP Iskra 25. marca 1976. leta, ki je bila hkrati tudi zadnja seja v dveletnem mandatu predsedstva, se je predsednik skupščine ZP Iskra Vladimir Logar poslovil od sodelavcev in tako zapustil Iskro ter odšel na novo dolžnost. Ob tej priložnosti je dal našemu glasilu tudi poslovalni intervju. Sponatistom tega njegovega intervjuja hkrati tudi zaključujemo naša srečanja z Vladimirjem Logarjem, ki je ogromno prispeval k razvoju, širitvi in ugledu Iskre, tako doma, kot v tujini.

Vam ta odhod na novo delovno dolžnost pomeni slovo od našega kolektiva ali pa vam bo dosedanja neposredna praksa v našem delovnem kolektivu še naprej pomenila živo povezavo z neposrednimi proizvajalci? »Odhod na novo delovno dolžnost pomeni samo formalno slovo od Iskre, saj bom dejansko še vedno povezan z gospodarstvom, zlasti s tistimi industrijskimi panogami, ki predstavljajo v Sloveniji osnovne strateške nosilce razvoje politike. Mednje prav gotovo sodi elektroindustrija z Iskro.

Kaj ste najlepšega doživeli v Iskri; kaj ste vi skušali Iskri predvsem dati in v kakšni smeri menite, da je tudi Iskra vam dajala možnosti za kreiranje in strokovni razmah?

Najlepše doživetje predstavljajo verjetno tista leta, ko je končevala Iskra s svojimi tovarnami poslovanje uspešno in praktično ni bilo tovarne, ki bi poslovala z izgubo. Veliko priznanje celotni Iskri, kakor tudi meni osebno, je tudi širše družbeno priznanje z nagrado Borisa Kraigherja. Iskri smo skušali dati smer razvoje politike na osnovi kvalitativnih dejavnikov, vnašanja ekonomskih dejavnikov v poslovanje in to od obrata do združenega podjetja. V tem času smo v naših organizacijah vpeljali tudi avtomatsko obdelavo podatkov, ni pa nam uspelo računalniški sistem povezati in ga združiti. To ostaja naloga prihodnjih let.

Borba za ekonomičnost, poslovanje, je bila osnovna, iz tega je izhajala tudi misel in prepričanje, da se mora Iskra tako v lastnem, kot v družbenem interesu vključevati v svetovno gospodarstvo, to je povezovati se z in-

dustrijo in tržišči industrijsko razvitega sveta, kakor tudi, seveda, na območju razvijajočih se dežel v pogledu dajanja tehnične in tehnološke pomoči.

Imeli smo srečno okoliščino, da nam je uspelo oblikovati strokovno ekipo, ki je znala kreirati razvojno politiko in z njo zainteresirati vse subjektivne dejavnike znotraj, kot tudi izven Iskre. Vedno sem skušal prisluhniti stališčem in mnenjem iz katerekoli strani in svojo vlogo sem si predvsem predstavljal kot koordinacijsko. Mislim, da ima Iskra vrsto zelo sposobnih strokovnjakov, ki bodo vodili to veliko delovno organizacijo še uspešneje v prihodnjih letih. Prav gotovo sem si v Iskri pridobil veliko izkušenj, zlasti pri vodenju velikega industrijskega podjetja. Pri oblikovanju družbeno ekonomskih odnosov znotraj Iskre smo skupno sodelovali z družbenopolitičnimi organizacijami, ki so dajale veliko pomoč pri oblikovanju razvojne politike, še zlasti pri njenem uresničevanju.

Se boste iz gospodarstvenika spremenili v politika?

Kaj pa je »politika«? Če vzamemo politiko kot vsako družbeno dejavnost, s katero se ureja temeljni položaj človeka in družbe, bi lahko rekli da je del politika pravzaprav vsak, ki se ukvarja z družbenimi problemi. To so pa skoraj vsi — eni bolj, drugi manj intenzivno. Ali ni rekel že Lenin, da je politika pravzaprav koncentrirana ekonomika? Ekonomskih vprašanj ne moremo ločevati od političnih vprašanj! Ali je — denimo — inflacija zgolj ekonomsko vprašanje? Mislim, da ne, temveč je še kako tudi politično vprašanje! Ali je produktivnost in ekonomika poslovanja ter nacionalni dohodek samo gospodarsko vprašanje? Ne! Vse te kategorije so še kako tudi politično vprašanje, saj zadevajo celotno družbo, še zlasti delavski razred. Torej nič se ne spremenjam v politika, temveč področje dela postaja širše.

Se vam zdi, da v našem gospodarstvu primanjkuje politikov, ali, da v politiki primanjkuje več gospodarstvenikov; ali menite, da bi se tudi iz politike morali strokovnjaki vračati v gospodarstvo?

Z ozirom na to, da ni prave meje med gospodarstvom in politikom menim, da bi bilo prehajanje kadrov iz enega področja v drugega zelo koristno.

V čem se po vašem mnenju gospodarstvo in politika stikata, dopolnjujeta? Ali naš novi delegatski sistem v nečem to še bolj terja?

Osnovno vprašanje vsakega družbeno političnega sistema je, kdo razpolaga s presežno vrednostjo. Delegatski sistem na samoupravni, socialistični osnovi omogoča, da delavci, ki ustvarjajo dohodek in gospodarske dobrine direktno odločajo o delu dohodka na vseh področjih razširjene reprodukcije osebne in družbene porabe, to je na skupno in splošno porabo. Interes delavcev, kot tudi celotnega gospodarstva je, da so službe, zdravstvo, izobraževanje, socialne dejavnosti pa tudi državna uprava čim bolj učinkovite in racionalne. Tu se gospodarstvo in politika stikata in imata isti cilj, to je hitrejši razvoj proiz-

vodnih sil na samoupravni, socialistični osnovi.

Katera bo prva naloga, ki se jo boste lotili na novi delovni dolžnosti?

Pred skupščino SRS se postavlja zelo veliko število obširnih nalog. Predvsem bi rad opozoril na sprejemanje sistemskih zakonov, ki imajo osnovo v Ustavi in pa seveda na sprejemanje srednjeročnega plana 1976—1980, na vseh ravneh. Skušal bom seveda iz svoje skromne prakse v Iskri vnašati v te družbeno politične dokumente interes delavcev združenega dela in gospodarstva.

Kaj vam je osebno glavno vodilo pri opravljanju slehernega dela?

Moje spoštovanje mišljenja svojih sodelavcev in iskanje pozitivne rezultante v razvoju. V ljudeh moramo iskati po mojem predvsem pozitivne elemente, ker v njih tiči veliko energije in živ interes za razvoj družbe.

V Iskri ste preživeli več kot 10-letno obdobje. Kako osebno ocenjujete v čem smo v naših hotenjih dosegli dobre rezultate in kje bi v bodoče morali angažirati vse svoje moči?

Iskra je postala ugledna organizacija v Jugoslaviji in tudi v tujini. Računam, da bo Iskra tudi nadalje — kot je doslej — s takšnimi delavci samoupravljalci in vodstvom podjetja ter samoupravnimi organi dosegla uspešne rezultate doma in v svetu.

POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov.

Televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popusta

Maloprodajna cena s promet- nim davkom	cena s popustom	prihranek din

Barvni televizijski sprejemnik TV 8456 CATV s popolnim daljinskim upravljanjem, ekran 56 cm	2.038.770.—	1.529.000.—	509.770.—
Barvni televizijski sprejemnik TV 8256 CATV brez daljinskega upravljanja, ekran 56 cm	1.834.650.—	1.375.900.—	458.750.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5344, ekran 44 cm	617.220.—	462.900.—	154.320.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5331, ekran 31 cm	494.505.—	370.800.—	123.705.—
Brivnik Braun MICRON	106.029.—	79.500.—	26.529.—
Brivnik Braun MICRON L	122.627.—	91.970.—	30.657.—
Brivnik Braun UNIVERZAL 3512	278.948.—	209.200.—	69.748.—
Brivnik Braun LINEAR 235	183.915.—	137.900.—	46.015.—
Brivnik Braun LADY E 2	124.355.—	93.200.—	31.155.—
Brivnik Braun LADY E 5	183.915.—	137.900.—	46.015.—

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni — Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68, Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13.

Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni.

Informacije dobite na telefonu: (061) 51-167.

IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Avtogeni trening — možnost za vse tiste, ki si želijo biti uspešnejši in bolj učinkoviti

Naglica, napetost, kopičenje delavnih obveznosti, vsakodnevne osebne stiske in obremenitve zmanjšujejo našo učinkovitost in pripravljenost na delo. Človeškemu organizmu je vrojena potreba po vzpostavljanju ravnovesja med napetostjo in obremenitvijo ter med počitkom in relaksacijo, žal pa se je to ravnovesje zaradi stopnjevanih zahtev modernega časa porušilo.

Že vrsto let si zdravniki in psihologi prizadevajo zmanjšati duševne in telesne stiske, ki nastajajo zaradi prevelikih, predvsem delovnih obremenitev. Ena izmed izjemno učinkovitih metod lajšanja tovrstnih stisk je relaksacijska sprostitvena tehnika. V evropskem prostoru se najpogosteje kot metodo relaksacije uporablja avtogeni trening, katerega utemeljitelj je J. H. Schultz. Avtogeni trening bi lahko imenovali instrument, s katerim lahko posameznik, ko tehniko obvlada, v izjemno kratkem času prepreči prekomerno trošenje energije in razvije v sebi tiste moči, ki so mu naravno dane. S pomočjo posebnih vaj in za vsako vajo posebej izdelanih gesel, se lahko skoraj vsakdo nauči učinkovitega sproščanja telesa in duha. Ko avtogeni trening obvladamo, opazimo na telesnem področju sproščenost mišic, boljše prekrvavitve telesa, pojačano delovanje trebušnih organov, zmanjšan srčni utrip, umirjeno dihanje; na psihičnem področju pa opazimo izboljšanje miselnih procesov, zveča se koncentracija, izboljša spomin, umirijo in zmanjšajo se prejurne čustvene reakcije.

Danes je avtogeni trening nepogrešljiv spremljevalec vrhunskih športnikov, uspešnih poslovnežev, učinkovitih vodstvenih delavcev, dobrih pedagogov, skratka vseh tistih, ki si želijo vzpostaviti ravnovesje med se-

boj in okoljem, prepoznati motnje v sebi in v prostoru, v katerem delajo in živijo, ter vseh tistih, ki si želijo spremeniti napačna stališča ter mobilizirati notranje sile in jih uporabiti sebi in drugim v prid. Z avtogenim treningom vzpostavimo ravnovesje med napetostjo in sproščenostjo, dosežemo globlji uvid v lastno osebnost ter zmanjšamo najrazličnejše tenzije, vse to pa pomeni uspešnejše delovanje v osebni in družbeni življenju.

Avtogeni trening je sistem šestih vaj, ki se jih v relativno kratkem času naučimo s pomočjo posebnih gesel. Učenje poteka največkrat v skupinah po šestnajst oseb. Srečanja se odvijajo enkrat tedensko, po dogovoru so možni skrajšani intenzivni programi — vikend programi. V teh srečanjih, ki se odvijajo pod strokovnim vodstvom psihologa ali zdravnika se člani skupine učijo posameznih vaj in jih kasneje utrjujejo doma od 5 — 20 minut dnevno.

V Sloveniji se avtogeni trening kot terapevtska metoda uporablja že vrsto let.

V specializirani psihološki ustanovi v Svetovalnem centru, Ljubljana, Gotska 18, tel. 559-251, prakticiramo avtogeni trening že 15 let. Vodja te izjemno učinkovite metode je prof. klin. psih. spec. Vida Sterle, ki s skupino strokovnjakov vodi tečaje avtogene treninga. Tečaji potekajo skozi vse leto, vanje pa se lahko vključijo posamezniki ali skupine vseh tistih, ki si želijo vzpostaviti učinkovito ravnovesje med seboj in okoljem, v katerem živijo in delajo.

Nataša Končnik Goršič,
dipl. klin. psih.

A. Novak

Lepo, da se takole trudite, da bi prišli na zeleno vejo, ampak vseeno se bomo morali spomniti na kakšne bolj učinkovite ukrepe!

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Tovarna sestavnih delov za darilo in lepe želje ter jim želim mnogo uspeha pri delu in osebne sreče in zdravje. Vsem in vsakemu posebej lepa hvala!

Zdenko Tomc

*ohranimo
naše
okoliš
čisto!*

Slovenija
Moja dežela.

ISKRA	AKVA- RUSKA RIBICA	NADZOR	KONICA	PESNIK	DEL OBLAČILA	SANJE	POD
ZNAČIL- NOST SKOPEGA CLOVEKA							
SLOV. PESNIK							
KRAJ PRI CERKNICI							
ISKRA	NAJVEČJA JUGOSLOV. REKA	OZEK KOS BLAGA	AMER. REVOLVER				
			ZGORNJI SKLEP				
ISKRA				TANTAL		ZIDNA ODPRTINA	OTOK V JADRANU
KDOR KAJ STRAŽI				ČAS BREZ VOJNE	KANON UROŠ REMEC		
SKLADA- TELJ HAČA- TURJAN							
ODDELEK ŽELODCA PRI PREŽ- VEKOVAL- CIH							
LUKA V IZRAELU			ISKRA	OREL V GERM. MITO- LOGIJI	KOTOR		AVTOR: RUDI MURN

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Iskra

glasilo delovne organizacije SOZD Iskra — 19. septembra 1990 številka 32